

Комунальний заклад
«Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора»
Закарпатської обласної ради
Циклова комісія «Теорія музики»

КУРСОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни «Українська музика»

на тему:

«Творчий портрет Інни Василівни Попової – однієї з фундаторок
музично-теоретичного відділу Ужгородського музичного фахового коледжу
імені Д.Є.Задора»

Здобувачки освіти III курсу
відділу «Теорія музики»
Костевич Тетяни Михайлівни
Керівниця: Мадяр-Новак В.В.

Оцінка 5 (відл.)

Члени комісії

В. Мадяр-Новак В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Д. С. Костевич Т.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Ужгород – 2025 рік

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ І.В.ПОПОВОЇ	5
1.1. Дитинство та юність.....	7
1.2. Зрілий період творчості.....	11
1.3. Останні роки життя.....	19
РОЗДІЛ 2. МУЗИКОЗНАВЧІ ТА МЕТОДИЧНІ НАПРАЦЮВАННЯ	21
2.1. Музикознавчі публікації І. В. Попової.....	21
2.2. Підручники, методичні розробки.....	29
ВИСНОВКИ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	34
ДОДАТКИ	37

Актуальність дослідження. Напередодні відзначення 90-річчя від народження Ужгородського музичного факультету імені Д.С. Забаро триває потреба у збереженні історичної пам'яті про найвідомішого вихованця, астеранда, що стався у великій віддачі, згодом осілині аносом професійності, ефективного грампілі і злилися до собі певний сіді. Дослідження діяльності Іви Попової особливо актуальне у зв'язку з її професійною реінтерпретацією відомостей про діяльність у найвідоміших інституціях музично-педагогічної роботи музично-теоретичного відділу. На відміну від 2025 року 90-річчя від дня її народження та об'єднання педагогічних знань регіональними в шкільних музичній освіті та мистецтвознавстві.

Мета дослідження полягає у тому, що в курсовій роботі згідно розширено ухвалення про І. В. Попову, зокрема розкриваються інші життєві та творчі аспекти, змучено рідкісні матеріали (літери'ва, рукописи, фотодарії), досліджено її роль у спеціалізації музично-теоретичного відділу, реалізації музичного сайтопису майбутніх музикантів-інструменталів і ринговий викладення музично-теоретичних дисциплін для мистецьких шкіл Закарпаття, «Берег» району

ВСТУП

Музична освіта в Україні формувалася завдяки праці видатних педагогів, чия діяльність потребує наукового осмислення та вшанування. Серед них – викладачка Ужгородського державного музичного училища імені Д. Є. Задора (нині КЗ «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д. Є. Задора» Закарпатської обласної ради) Інна Василівна Попова, чий внесок у розвиток музично-теоретичної освіти й музикознавства, формування музикантів-педагогів у південно-західному регіоні України виявився значним. Вона була не лише визначною педагогинею, що залишила по собі цілу плеяду теоретиків-істориків, але й однією із засновниць теоретичного відділу закладу, авторкою навчальних посібників, музикознавчих статей, нарисів і методичних розробок, що й нині відіграють важливу роль в музичному житті Закарпаття.

Актуальність дослідження. Напередодні відзначення 80-річчя від заснування Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д. Є. Задора зростає потреба у збереженні історичної пам'яті про найяскравіших викладачів закладу, ветеранів, що стояли у витоків відділів, заклали основи високого професіоналізму, сформували традиції і залишили по собі помітний слід. Дослідження діяльності Інни Попової особливо актуальне у зв'язку: а) із необхідністю розширення відомостей про одну із найяскравіших постатей в музично-педагогічній роботі музично-теоретичного відділу; б) із відзначенням у 2025 році 90-річчя від дня її народження та обумовлене посиленням значення регіоналістики в питаннях музичної освіти та мистецтвознавства.

Новизна дослідження полягає у тому, що в курсовій роботі значно розширено уявлення про І. В. Попову, здійснено розгорнутий опис життєвого та творчого шляху, залучено рідкісні матеріали (інтерв'ю, рукописи, фотографії), досліджено її роль у становленні музично-теоретичного відділу, розширенні музичного світогляду майбутніх музикантів-виконавців і підготовці викладачів музично-теоретичних дисциплін для мистецьких шкіл Закарпаття, зібрано разом

і вперше проаналізовано її публікації (нариси, музикознавчі статті, методичні матеріали, підручники).

Об'єкт дослідження: питання музично-теоретичної освіти на Закарпатті.

Предмет дослідження: постать Інни Василівни Попової: творча біографія, музикознавчі та методичні здобутки.

Хронологічні межі дослідження охоплюють з 1935 до 2024 року. **Джерельною базою дослідження** слугували архівні документи, фотоальбоми, матеріали з історії музично-теоретичного відділу Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора, публікації Інни Попової, записи відеофільмів, спогади учнів і колег.

Мета дослідження – дослідити життєвий і творчий шлях І.В.Попової, її професійну діяльність та науково-педагогічну спадщину; визначити її внесок у розвиток музичної освіти та музикознавства на Закарпатті.

Завдання дослідження: 1. Зібрати якомога більше біографічних відомостей про Інну Попову: публікацій, документів, інтерв'ю, провести власні інтерв'ю з метою розширення уявлень про її творчу біографію.

2. Охопити різні сфери її творчої діяльності: а) педагогічну (викладання на музично-теоретичних дисциплін); б) організаційну (на посаді голови відділу та циклової комісії «Музична література»); в) методичну (роботу з викладачами музичних шкіл Закарпаття); г) музикознавчу діяльність, пов'язану із дослідженням творчості композиторів; г) роботу в Закарпатському осередку Національної спілки композиторів України.

3. Зібрати, проаналізувати та узагальнити її наукові й методичні праці (статті, нариси, підручники), виявити їх вплив на музичну освіту краю.

Практична значимість: Результати дослідження можуть бути використані у подальших наукових роботах з історії музичної освіти, історії Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора, а також у викладанні музично-теоретичних дисциплін.

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1.

ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ І. В. ПОПОВОЇ

Інна Василівна Попова (1935-2024) – видатна педагогиня, музикознавиця, організаторка, визначна постать в історії Ужгородського музичного училища імені Д. Є. Задора (нині Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д. Є. Задора). Як одна із засновниць музично-теоретичного відділу, відіграла ключову роль у формуванні системи професійної музичної підготовки, поєднала педагогічну майстерність із науковим підходом до викладання та залишила глибокий слід у розвитку музичної освіти Закарпаття.

Як педагогиня, Інна Попова розробила власну методику викладання, що опиралася на кращі європейські музичні системи виховання, через її заняття з однієї чи кількох дисциплін (методику викладання музичної літератури, аналізу музичних форм, музичної літератури) пройшло 54 випуски теоретиків (понад 250 студентів). Серед її учнів: *Оксана Лиховид* (1944-2014) /заслужена діячка мистецтв України, членкиня Музичного товариства України і Національної спілки композиторів України, лавреатка композиторських конкурсів, нагороджена медаллю «На честь 1500 річчя Києва», голова Спілки українських композиторів в Америці/, *Катерина Цирікус* /кандидатка мистецтвознавства, доцентка Львівської консерваторії; *Юрій Чекан* /доктор мистецтвознавства, магістр міжнародного права, професор Українського католицького університету у Львові, лавреат всеукраїнської премії імені М.В.Лисенка/, *Віктор Мошшані* (1967-2016) / випускник двох відділів (музично-теоретичного та духового – по класу труби) Ужгородського музичного училища, вокальної кафедри музичної академії імені Ференца Ліста в Будапешті, соліст Угорської національної опери, лавреат міжнародних конкурсів і фестивалів/, *Віктор Теличко* /композитор і піаніст, голова Закарпатського обласного осередку Національної спілки композиторів України, заслужений діяч мистецтв України, лавреат міжнародного конкурсу «Caspı art», Всеукраїнських премій імені В. Косенка, імені М. Лисенка, обласних премій імені Д. Є. Задора, імені братів Юрія-

Августина та Євгена Шерегіїв, викладач-методист Ужгородського фахового коледжу імені Д.Є.Задора, доцент Мукачівського державного університету, Віра Мадяр-Новак / заслужена діячка мистецтв України, кандидатка мистецтвознавства, лавреатка обласних премій імені Дезидерія Задора, викладачка-методистка Ужгородського фахового коледжу імені Д.Є.Задора, одна із провідних етномузикологинь Закарпаття, Олеся Прилепа / кандидатка мистецтвознавства, молодша наукова співробітниця Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАНУ, викладачка аспірантури ІМФЕ, фахівчиня у сфері музичної мідієвістики, Михайло Світлик / відмінник освіти, один із провідних сольфеджистів Закарпатської області, лавреат премії імені Дезидерія Задора, Ольга Новикова / членкиня НСКУ, лавреатка обласної премії імені Дезидерія Задора, Ганна Пеліна / кандидатка мистецтвознавства, етномузикологиня, наукова співробітниця Проблемної науково-дослідної лабораторії з вивчення народної музичної творчості, Тетяна Росул / кандидатка мистецтвознавства, доцентка Ужгородського національного університету, членкиня Національної спілки композиторів України, лавреатка обласної премії імені Д.Є.Задора, Наталія Стинич / голова циклової комісії «Теорія музики» закладу, викладачка-методистка, Наталія Пришляк, Наталія Бізіля / викладачки музично-теоретичних дисциплін КЗ «УжМФК ім.Д.Є.Задора» ЗОР та багато-багато інших¹.

Унікальний стиль роботи викладачки зі студентами передбачав розвиток їх аналітичного мислення, навичок слухання і глибокого розуміння задуму композитора, ознайомлення з новітньою музикознавчою літературою, а також індивідуальний підхід до розкриття творчого потенціалу кожного вихованця.

Свій педагогічний досвід І.В.Попова сконцентрувала також в методичній роботі з мистецькими школами Закарпатської області: постійно проводила курси з підвищення кваліфікації, організовувала обласні методичні семінари,

¹ Більш розширений перелік учнів І.В.Попової подає В.Ф.Теличко [28]

розробляла навчальні програми зі світової музичної літератури, уклала підручники. Поряд з тим, виконуючи обов'язки голови циклової комісії «Музична література», активувала роботу відділу в напрямку покращення методики викладання музичної літератури, залучення інноваційних методів навчання.

Окрім педагогічної діяльності проявила себе як дослідниця композиторської творчості різних країн Європи та Закарпаття. Музикознавча спадщина Інни Попової включає низку нарисів і статей. Її праці відзначалися глибиною аналізу та практичною спрямованістю, що робило їх особливо цінними.

Інна Василівна Попова стояла у витоків музично-теоретичного відділу Ужгородського музичного училища, стала його ветераном. Більшу частину свого життя присвятила його розбудові.

Окрім того, вона – яскрава особистість, що постає як різнобічно обдарована людина. У полі зору її інтересів були музика, література, театр, живопис, вишивка, рукоділля, садівництво, подорожі. Її приваблювала психологія людських стосунків, прагнення до вдосконалення музичної освіти, розвитку теоретичної бази, інтерес до всього нового.

Про І.В.Попову написано низку емких і стислих публікацій Ольгою Новиковою, Віктором Теличком, Юлією Тетерюк-Кінч, опубліковано кілька інтерв'ю, зокрема: Олени Макари, Софії Єороки, записано відео-інтерв'ю Віри Кобулей. Більшість з них приурочені до її ювілейних дат, а відтак дають оцінку діяльності, виділяють основні сфери діяльності, здобутки, а в окремих з них – подаються найголовніші біографічні відомості. Розгорнутої творчої біографії І.В.Попової на разі не має. Її було складено, як мозаїку, з існуючих матеріалів, документів та спогадів сучасників, учнів і колег.

1.1. ДИТИНСТВО ТА ЮНІСТЬ

Інна Василівна Попова (дівоче прізвище Анікеева) народилася в селі Троїцьке Волгоградської області 25 березня 1935 року. Щоправда, у свідоцтві

про народження працівники ЗАГСу (записів актів громадянського стану) випадково вказали іншу дату народження – 3 березня. На жаль, ця помилка до кінця життя І. В. Попової фігурувала в її офіційних документах (у тому числі й в Автобіографії, яка зберігається в архіві Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора [7]). Сама ж Інна Василівна усі свої дні народження відзначала у справжній день.

Її мати Ніна Ситник за національністю була україркою (з українських емігрантів, що переїхали в Росію). До заміжжя вона розмовляла виключно українською мовою. Батько – Василь Анікеєв – росіянин. Наявність у Інни Василівни українського коріння в перші роки Незалежної України спонукали її вже в поважному віці перейти на українську мову викладання.

У родині Анікеєвих панувала велика повага до книги. В їх домі була хороша бібліотека. Батько розумів, що діти повинні читати, і з раннього дитинства пробудив інтерес до книги. На одній з дитячих фотографій Інна з братом тримають в руках книжку (а не іграшку, хоча дівчинці тоді було всього 5 років) [див. Додаток 1.2]. Бережливе ставлення до писаного слова заклало велику любов до літератури. В майбутньому без читання Інна Василівна себе не уявлятиме. Вже в дорослому віці жартома вона навіть поставила собі діагноз: «хронічний бібліофіл» [8].

Дівчинка добре вчилася в загально-освітній школі. Однак через те, що батько був військовим, доводилося часто переїздити. Так, до прикладу, з 1946 до 1950-го років, у них змінилося аж три місця проживання: Новочеркаськ, Казань, Енгельс, а загалом вони об'їздили майже весь Радянський Союз.

З дитинства Інна проявляла інтерес до музики, який успадкувала від батьків. В домашньому колі вони любили співати. Мама знала багато українських пісень та романсів, зокрема: «Віють вітри», уривки з опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського. Будучи ще маленькою, дівчинка залюбки виконувала пісні та складні оперні арії разом з радіо, навіть не знаючи, хто був їх автором. Як згадувала вона пізніше: «Виконувала каватину

Розіни з опери «Севильський церульник» Дж.Россіні з усіма викрутасами і руладами» [8]. Співала багато і до музики прийшла саме через вокал.

Однак систематичні заняття в музичній школі Інна Попов розпочала лише в повоєнний час. В 11 років (і це було її власне рішення) поступила в музичну школу містечка Новочеркаськ, де займалась одночасно на двох відділах: вокальному і фортепіанному. З 1947-го року навчання було продовжено в столиці Татарської Автономної республіки – місті Казань, а протягом двох наступних років – в м. Енгельс Саратовської області. З фортепіано їй пощастило навчатися в класі видатного педагога – Володимира Кашницького, випускника Московської консерваторії, учня Самарія Савшинського та самого Генріха Нейгауза. Пізніше вона згадувала: «Мені пощастило з учителями – це були музиканти, евакуйовані під час війни з Москви та Ленінграда».[14]. Як юна піаністка ще в школі виступала на радіо, брала участь в конкурсі з творами, які нині грають у музичних училищах. Оскільки Інна Анівкеєва була переростком, але дуже здібною, то за рік закінчувала по 2 класи (щоправда, без сольфеджіо). В.Кашницький заохочував її закінчити музичну школу одночасно із загальноосвітньою. Отримавши свідоцтво про закінчення музичної школи та атестат, юначка подала документи одночасно на філологічний факультет Саратовського університету на факультет філології та на фортепіанний відділ музичного училища. Після вступних іспитів її прийняли у два заклади, але Інна надала перевагу музиці. В цей час батьки переїхали в Мурманську область і передали доньці квартиру.

При всій успішності індивідуальних занять з фортепіано Інна Василівна комплексувала під час гри на публіку. Кожен академічний концерт обертався для неї стресом. Тому після двох років навчання на фортепіанному відділі, вона почала шукати інший музичний напрямок. На третьому курсі зацікавилася теоретичним відділом, захопилася музичною літературою і почала ходити на заняття з групою теоретиків. Спочатку два відділи відвідувала паралельно (фортепіанний і теоретичний), а на четвертому курсі зосередилася лише на теоретичному. Як жартома вона зазначала: «сама себе перевела» [8]. Нова

спеціальність їй надзвичайно подобалася. В ній злилися її інтереси до музики та філології. Дипломну роботу писала під керівництвом викладача гармонії та поліфонії на тему: «Ладогармонічні особливості опери М. Римського-Корсакова «Кощей безсмертний» («Чухлик невмирущий»). Її рукопис зберігся в родинному архіві..

Захист дипломної роботи пройшов блискуче на початку червня 1956 року. Але він став пам'ятним ще з однієї причини. Відразу після захисту в той же день Інна Анікеєва вийшла заміж за Миколу Попова, молодого професійного архітектора. Хоча за розподілом й була направлена на роботу в Ульяновськ, але переїхала до Волгограду. Шість років молода сім'я перебувала саме в цьому місті. У них народилося двоє дітей – Наталія і Сергій. Інна Василівна Попова викладала музичну літературу в музичній школі, а також читала лекції про музику на телебаченні, які створювала самостійно. Переважно це були розповіді на тему: «Що таке музика?», «Що може музика передавати?». Свої лекції вона ілюструвала грою на фортепіано у прямому ефірі, бо передачі тоді ще попередньо не записували. З цими телепередачами виникали різні ситуації, часом кумедні. На своїй телевізійній розповіді Інна Василівна отримувала багато схвальних відгуків від глядачів. Їй писали навіть ув'язнені, зазначаючи про великий вплив її музичних програм на їх світогляд. Не раз Інну Василівну приходили сватати, на що вона відповідала: «А то нічого, що я – заміжня і маю двох дітей?» Загалом, з професійної точки зору в цей період життя вона надзвичайно добре себе зарекомендувала. У 1959 році її запросили паралельно викладати в музичному училищі, де І.В. Попова пропрацювала два роки.

В травні 1962 році молода родина переїздить в Ужгород, де на той момент вже оселився старший брат чоловіка. Саме він був ініціатором їх переїзду. Як згадувала пізніше Інна Василівна: «Йому ніколи не сиділося на місці. [...] Я не знаю, звідки він дізнався про захід країни, здається, на якомусь [медичному] симпозіумі. Спочатку поїхав сам, улаштувався на роботу в обласну лікарню. З часом перетягнув і нашу сім'ю, навіть знайшов нам будиночок на Загорській» [7]. Прибувши літаком в Ужгород, до помешкання «йшли вулицями, що

потопали в зелені та квітах, і не могли надихатися повітрям, насиченим ароматами весни... Тут усе мене радувало... Поступово обживалися...» [7].

Пошуки роботи І. В. Попова розпочала з Ужгородської музичної школи. На той момент вільних вакансій там не було, але директор школи Сергій Кликов порадив звернутися в Ужгородське державне музичне училище, де на той момент не вистачало педагогів-теоретиків. Інну Василівну Попову приймають на місце Аліси Наумівни Букаєвої – засновниці та першої завідувачки музично-теоретичного відділу училища. Задля подальшого професійного зростання у серпні 1962 року І. В. Попова вступила до Саратовської консерваторії ім. Собінова, де здобувала освіту заочно на теоретичному факультеті.

1.2. ЗРІЛИЙ ПЕРІОД ТВОРЧОСТІ

Зрілий період творчості Інни Василівни Попової виявився тривалим і охопив 59 років. Умовно його можна поділити на три етапи: 1960-1970 роки; 1980-1990 роки та 2000-2018 роки. На кожному з них вона реалізувалася в різних іпостасях. Спочатку пройшла етап становлення, згодом очолила циклову комісію «Музична література», а на завершальному етапі активувала музикознавчу та методичну роботу. Кожен з етапів заслуговує на окремий розгляд.

1.2.1. 1960-1970-ТІ РОКИ

У перші роки викладання Інна Василівна відразу стала яскравим фахівцем з викладання музичної літератури. Як пізніше вона зазначала: «Завантажили мене добряче: я працювала шість днів на тиждень, мала по 3-4 пари щодня, а паралельно заочно навчалася в Саратовській консерваторії, де примудрилася, складаючи наперед окремі іспити, «зеконювати» рік навчання. Чималою мірою допомогло цьому й викладання, бо всі теми з музичної літератури були у мене в роботі» [7]. Кожен її приїзд із сесії був сповнений новими свіжими враженнями

від цікавих лекцій провідних музикознавців СРСР, від відвіданих яскравих концертів та оперних вистав.

На початку заснування музично-теоретичного відділу студенти писали дипломні роботи, в тому числі й під керівництвом І.В.Попової. На заняттях з виконавськими і теоретичним відділами більша частина програмових творів музичної літератури була без звукозаписів, тому Інна Василівна наполягла на прикріпленні до проведення занять ілюстратора. Ним став корифей та фундатор закарпатської композиторської школи – Іштван Мартон, який віртуозно грав з клавiру симфонії, сонати (причому з розробками, репрізами, тобто від початку до кінця, дуже ефектно та музикально), а опери виконував в дуєті разом зі співом Інни Василівни. Вони плідно співпрацювали. Потім, коли ілюстраторів з музичної літератури відмінили (а це вже сталося в 1970-х роках з переходом на платівки і створенням колекції звукозаписів програмових творів), вона продовжувала самостійно ілюструвати музичні теми як на фортепіано, так і голосом для їх розбору й підготовки до слухання музики. До речі, усі її студенти відзначали, що вона дуже гарно співала. Її «живе» виконання завжди залишало сильне та незабутнє враження.

У 1960-х роках викладацький колектив теоретичного відділу складався з молодих, креативних і творчих педагогів-теоретиків і диригентів. До його складу входили Георгій Петрович Стадник, Інна Василівна Попова, Мілій Дмитрович Кобулей, Галина Василівна Басараб, Йосип Йосипович Гарчар. У позаурочний час вони проводили веселі «капусники», випускали жартівливі стінгазети, проводили різноманітні концерти, лекції. Хоча у 2021 році у спогадах і Саме у 1960-х роках було започатковано проведення Вечорів теоретиків, де викладачі й студенти відчували себе спільною родиною. На цих зустрічах розкривалися артистичні здібності студентів теоретичного відділу, їх вміння подивитися на складнощі студентського життя крізь призму легкого гумору. У 1968-му році разом з Галиною Василівною Басараб І. В. Попова створює «Гімн теоретиків»(сл. І. Попової, муз. Г. Басараб), який до нині супроводжує теоретичні вечори. Жоден відділ музичного училища (нині коледжу) й досі не має подібних заходів. Інна

Василівна стала «душею» та незмінною ведучою Вечорів теоретиків. Для неї музично-теоретичний відділ став другою родиною. У 1966 р. було започатковано проведення Вечорів теоретиків

У 1972–1975 роках – за директорства Василя Михайлович Гайдука. Інна Василівна очолює музично-теоретичний відділ. Сприяє його розбудові, опікується підвищенням фахового рівня викладачів-теоретиків. Вона ставить високу фахову планку. Багато хто з її випускників поступивши пізніше у консерваторії відзначали “особисто я не зустріла викладача такого ж високого класу викладання й вимогливості до студента. Тоді усвідомила, як пощастило Ужгороду, Закарпаттю з Інною Василівною Поповою”. [14]

Педагогів-теоретиків в роки роботи Інни Василівни завжди було не менше 15. Серед яскравих колег: Мілій Дмитрович Кобулей, Сузанна Миколаївна Желтвай, Єва Юліївна Молнар, Людмила Михайлівна Мокану, Ірина Григорівна Кухта, Вальдемар Людвигович Ейхлер, Галина Василівна Басараб, Василь Прокопович Карабан, подружжя Левіних (Михайло та Олена), Георгій Петрович Стадник, Михайло Петрович Світлик та інші. Для згуртування відділу Інна Василівна організовує в канікулярний період поїздки у великі музичні центри колишнього Радянського Союзу, зокрема: в Ригу, Львів, Ленінград, під час яких теоретики відвідували оперні та драматичні вистави, цікаві концерти, здійснювали екскурсії в музеї та пам'ятні місця. Ці події надавали потужний поштовх для розширення музичних вражень і духовного збагачення як викладачів, так студентів. Це була можливість доторкнутись до світу музики не через платівки, а безпосередню на концертах, щоби відчутти ауру та настрої залу, побачити автора твору, виконавців, які натхненно виконували композиторські твори. Під час таких поїздок програма заходів була дуже насиченою. Її у більшості випадків складала безпосередньо Інна Василівна.

Відділ поступово розростається. На кожному курсі ставало близько 7–9 студентів-теоретиків. Для кращого запам'ятовування програмових музичних творів спеціально для них І.В.Попова організувала можливість додаткового позаурочного слухання музики. Вона приносила свої особисті платівки,

програвач і доручала відповідальним студентам ключ, щоби вся група у зручний час прослуховувала програмні музичні твори й готувалася до музичних вікторин.

Діяльність Інни Василівни ставала значимою в масштабах міста. У 1970-х роках налагоджується її співпраця з любителем музики та унікальним колекціонером рідкісних платівок класичної музики – Борисом Рижовим. В Ужгороді він мав найбільшу колекцію платівок, проводив для міста слухання музики та запрошував І.В.Попову надавати анотації та пояснення до тих чи інших композиторських творів. Разом вони організували Ужгородський міський клуб філофоністів, який проводив прослуховування-лекції унікальних звукозаписів з музикознавчим аналізом І.В.Попової. Як писав В.Ф.Теличко, «у 1970-х роках інтелігенція та студентство мали рідкісну нагоду слухати унікальні записи, доповнені глибокими й майстерно поданими музикознавчими коментарями... Інна Попова разом із Борисом Рижовим проводили надзвичайно захопливі лекції-прослуховування не лише в межах музичного училища, а й за його межами — зокрема у форматі засідань Ужгородського міського клубу філофоністів. Ці зустрічі завжди вирізнялися атмосферою відкриттів, духовного піднесення та неповторності кожної миті» [27]

1.2.2. 1980-1990-ТІ РОКИ

У 1980-х роках І. В. Попова вже користується заслуженим авторитетом і повагою. Незважаючи на двадцятилітній стаж педагогічної роботи, вона незмінно удосконалюється. Її подання музичних тем з кожним роком стають усе цікавішими та перетворюються на неймовірно цікаве ознайомлення з музичними творами. Розширюється коло навчальних дисциплін. Поряд з музичною літературою вона викладає курси: «Зарубіжна музична література ХХ сторіччя», «Аналіз музичних форм», «Методику викладання музичної літератури», «Методологію музикознавчих досліджень», «Педагогічну практику з музичної літератури.»

З 1989 до 2007 року на відділі були створені дві циклові комісії: «Теорія музики» (голова – Н.О.Олійник) і «Музична література та фольклор» (голова І.В.Попова, з 2001 р. – Л.М.Мокану).

Іновації І.В. Попової на посаді голови циклової комісії «Музичної літератури». Інна Василівна значно посилила статус музичної літератури в системі навчання студентів Ужгородського музичного училища. Вона створила кабінет музичної літератури у штаті якого були звідувачка (І.В.Попова), лаборант і технік зі звукозапису Баренблат О.М. В межах функціонування кабінету сприяла значному розширенню фонотеки закладу у вигляді вінілових платівок залучала усі можливості для розширення колекції звукозаписів які були належним чином каталогізовані. Силами кабінету музичної літератури було створено бібліотеку що включала як нотний так і музичний музикознавчий матеріал. Ними користувалися студенти під час підготовки домашнього завдання і деякі викладачі брали нотний матеріал на уроки для пояснення матеріалу. Нині численні фонди кабінету музичної літератури передані бібліотеці Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора. На багатьох книжках можна побачити що ці книги належали до кабінету музичної літератури. Це сприяло технічному забезпеченню. Уроки музичної літератури забезпечили програвачами, бабінами, а згодом касетними магнітофонами. У кожного викладача були усі необхідні звукозаписи програмових творів.

У 1990-х роках не було інтернету усі користувалися переважно платівками які складно було дістати. За підтримки директора Ужгородського музичного училища Василя Михайловича Білея, Інна Василівна запровадила позаурочної слухання програмових музичних творів. Для кожної групи був відведений певний час і лаборант протягом години включала твори вивчених композиторів щоб студенти змогли підготуватись до музичної вікторини.

В період незалежної України Інна Василівна зуміла перейти на українську мову викладання. Взірцем у мовному питанні для неї слугувала культура мови Людмили Михайлівни Мокану.

З ініціативи Кабінету музичної літератури в коледжі працював лекторій, де викладачі в цікавій і доступній формі розповідали про життя та творчість композиторів. У зв'язку з ювілейними датами переглядалися фільми-опери. Це відбувалося в малому залі, де на місці теперішнього WC була операторська і звідти крутили фільми для малого залу і ми переглядали дуже багато фільмів-опер.

1.2.3. 2000-2018-ТІ РОКИ

З 2001 до 2014 р. працювала в заочному факультеті Донецької державної музичної академії імені С.С. Прокоф'єва.

У своїй роботі вона впроваджувала ефективні форми та методи навчання, брала активну участь у діяльності обласного методичного об'єднання. Розробила навчальні плани зі світової музичної літератури для курсу «Теорія музики» [1].

У 2002 році Інна Василівна стала лауреатом обласної премії імені Д. Є. Задора та увійшла до складу Національної спілки композиторів України (НСКУ).

2002–2007 роки: за цей п'ятирічний період вона досягла вагомих результатів у професійній діяльності. Із 12 випускників відділу «Теорія музики» — 9 вступили до вищих музичних навчальних закладів, серед них: Грінченко А., Пеліна А., Жданович К. — Київська національна музична академія; Ловська — Львівська музична академія; Наконечна О., Міклоші І., Коваль Н. — Мукачівський педагогічний інститут. Попова І. В. проводила відкриті уроки з методики викладання музичної літератури на тему «Аналіз музичних творів на уроках музичної літератури» та заняття з учнями студії на обласному семінарі в Мукачеві на тему «Романси Даргомижського». Вона щорічно проводила відкриті методичні семінари, брала участь у створенні завдань для обласних олімпіад із музичної літератури, а також працювала над випуском серії «Нариси зі світової музики» й дослідженням творчості Є. Іршаї. Як наукова керівниця готувала студентів до виступів на конференції «В діалозі з музикою». Її діяльність високо цінували студенти, колеги й батьки [2].

У 2005 році Інна Василівна відзначала 40-річчя своєї професійної викладацької діяльності. На честь цього В. Кобулей записала фільм-інтерв'ю, де колеги и колишні студенти висловили свої враження та привітання: «Стегней С.І. - Мені дуже приємно, що в Ужгородському музичному училищі імені Дезидерія Задора працюють такі цікаві особистості, а саме – Попова Інна Васильєвна; Теличко В. Ф.: «Саме завдяки її енергії, професіоналізму, її чарівності, універсальній ерудиції на теоретичному відділі й на всіх інших виконавських відділах музичного училища підтримувалася атмосфера творчості, цікавості, новизни... Я щиро хочу їй побажати творчого, професійного, людського довголіття, відчуття потрібності всім нам. А Вона нам дуже потрібна. Ми хочемо, щоб вона продовжувала разом з нами творити, працювати. Ну і щоб у неї, в її великій родині був повний порядок, і щоб хоронив Її Господь Бог»; Мокану Л. М.: «Про Інну Василівну Попову хочеться говорити в дуже високих і патетичних тонах.... Закохана людина в музику, вона вміє робити це всіма внутрішніми духовними силами, якими вона багата і наповнена. Враховуючи той факт, що вона протягом багатьох років серед нас, не можна не дивуватися її дивовижній молодості, здатності її вписуватися в контекст часу, відчувати плинність, змінність його і знаходити в ньому своє достойне місце... На її музичній культурі виховано багато поколінь музикантів, серед яких видатні її учні, які сьогодні займають чільні місця в науковому світі і серед музичної еліти України».[14]

2007–2012 роки: Попова І. В. продовжувала працювати зі студентами спеціалізації «Теорія музики», які демонстрували високі результати. Систематично готувала студентів до участі у конференціях «В діалозі з музикою». Вона підвищувала свій фаховий рівень, створила цикл «Нариси світової музики» та регіональну програму з музичної літератури для ШЕВ. Постійно виступала з публікаціями в пресі. У 2011 році за серію статей про творчість Є. Іршаї була вдруге відзначена обласною премією імені Д. Є. Задора. У 2012 році провела відкритий урок на тему: «Програмність в інструментальних творах західноєвропейських композиторів ХІХ ст.» [3].

У 2012 році Інна Василівна разом із колегами відзначила 50-річчя своєї педагогічної діяльності в Ужгородському музичному фаховому коледжі імені Д. Є. Задора. Вона викладала численні дисципліни: на загальному курсі — світову музичну літературу, аналіз музичних форм; на спеціалізації — відповідні спеціальні курси, а також методику викладання музичної літератури в музичних школах і педагогічну практику.[3]

2013–2017 роки: її студенти брали участь у Міжнародних науково-практичних конференціях «Молоді музикознавці України» в м. Києві: Ірина Маріна (2013 р.) — тема: Є. Іршаї «Меса про Лібере»; Тамара Олійник (2013 р.) — «Японська традиційна народна музика»; Кристина Чунту — «Симфонія №2 Повінь»; Олександр Воєводін - «Фортепіанна соната» Самюеля Барбера (2017 р.); Віктор Янцо — також учасник конференцій. Ці роботи були опубліковані в київських виданнях тез міжнародних музичних конференцій «Молоді музикознавці України».

У 2015 році Інна Василівна відзначила своє 80-річчя на музично-теоретичному вечорі. В ці роки продовжувала проводити відкриті уроки, семінари, курси підвищення кваліфікації викладачів мистецьких шкіл та готувала студентів до участі в міжнародних конференціях. Інна Василівна постійно працювала над вдосконаленням педагогічної майстерності. Готувала навчально-методичну розробку «Особливості концепцій та їх реалізація в симфонічних драмах П. І. Чайковського». Серед її публікацій: «Музична культура Закарпаття у минулому і теперішньому» (журнал «МУЗБА», Словаччина, 2013 р.); «Ремінісценції В. Теличка» (збірка «Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення», вип. 3, 2016 р.) [4].

У 2017 році провела відкритий урок зі студентами III курсу на тему: «Увертюра-фантазія П. І. Чайковського “Ромео і Джульєтта”». Також брала участь у підготовці комплексних контрольних робіт з дисциплін «Світова музична література» (для виконавських спеціалізацій) та «Методика викладання музичної літератури» (для студентів-теоретиків). Виступала на методичних

семінарах, брала участь в олімпіадах, читала лекції на обласних курсах підвищення кваліфікації. [4]

Залишивши по собі вагому кількість музикознавчих праць у 2018-му році Інна Василівна Попова вийшла на заслужений відпочинок.

1.3. ОСТАННІ РОКИ ЖИТТЯ 2018 – 2024 РОКИ

У 2018 році І. В. Попова вийшла на пенсію. Спочатку вона планувала написати мемуари, спогади про музичне життя Закарпаття та важливі мистецькі події, свідком яких їй довелося стати. Але потім в неї народився правнук, і вона вирішила присвятити свій час йому, тому відмовилася від мемуарів. Також продовжувала займатися своїми хобі: вирощувати рослини, доглядати за квітами, займатися городом.

У віці 89 років 17 травня 2024 року обривається життя Інни Василівни Попової. Вона похована на Ужгородському кладовищі «Кальварія».

Інна Василівна пройшла дуже плідний життєвий шлях. Вона зробила великий внесок в розвиток музичної культури Закарпаття. Її вихованці надалі продовжують її справу: працюють у мистецьких закладах, продовжують глибше досліджувати невисвітлені теми та поширювати Українську культуру як на Батьківщині, так і за її межами.

Перший розділ курсової роботи докладно висвітлює життєвий шлях, професійне становлення та педагогічну і наукову діяльність Інни Василівни Попової — видатної особистості, яка залишила глибокий слід в історії музичного життя Закарпаття. В її образі поєдналися не лише високий професіоналізм і відданість справі, а й щира любов до музики та викладання. Від перших кроків у фортепіанному класі до провідної ролі в організації та розбудові музично-теоретичного відділу Ужгородського музичного училища, Інна Василівна продемонструвала виняткову наполегливість і цілеспрямованість.

Отже, перший розділ окреслює не просто біографію, а цілісну постать митця, педагога і Людини. Інна Василівна Попова — це символ самовідданості,

РОЗДІЛ 2. МУЗИКОЗНАВЧІ ТА МЕТОДИЧНІ НАПРАЦЮВАННЯ

Поряд із багаторічною педагогічною діяльністю Інна Василівна Попова активно займалася науково-дослідницькою та методичною роботою. Її публікації охоплюють широкий спектр тем — від музично-теоретичного аналізу творів до розробки підходів до викладання предметів у музичному коледжі.

Її тексти демонструють глибокий аналітичний підхід, високий рівень ерудиції та щире бажання поділитися знаннями з молодшими колегами й студентами. Маючи багаторічний досвід викладацької діяльності, І. В. Попова створила ряд методичних матеріалів, які стали орієнтиром для багатьох педагогів.

2.1. МУЗИКОЗНАВЧІ ПУБЛІКАЦІЇ І. В. ПОПОВОЇ

Серед публікацій І.В.Попової є такі статті як: «“У просторі кохання”. Штрихи до творчого портрету Євгена Іршаї», «Діалоги з Лігеті», «Музична культура Закарпаття у минулому та сьогоденні», «“Реміністенції” Віктора Теличка», які опубліковані в збірках другого (2010р.), та третього (2016р.) випусків «Професійної музичної культури Закарпаття: етапів становлення». В даних статтях музикознавиця звертається до мало досліджених тем.

Після знайомства з чудовою музикою Є.Іршаї який є членом НСК трьох країн (України, Словаччини, Росії) у І.В.Попової виникло бажання написати статті присвячені двом творам композитора - «“У просторі кохання”». Штрихи до творчого портрету Євгена Іршаї» та «Діалоги з Лігеті» (випуск 2). Преамбулою до статей слугують поезії самого композитора.

Музикознавча наукова стаття «“У просторі кохання”. Штрихи до творчого портрету Євгена Іршаї» написана у 2010 році. Інна Василівна Попова ставила перед собою завдання розкрити багатогранну особистість митця, висвітлити його життєвий та творчий шлях, виявити особливості його композицій та проаналізувати окремі твори митця.

Авторка подає комплексний портрет композитора, висвітлюючи як його життєвий шлях, так і творчі особливості. Текст починається з опису непростої родинної історії Євгена Іршаї. Згадуються його дід — угорець, репресований під час сталінського терору, а також інші члени родини, що пережили арешти та втрати. Цей фрагмент задає глибоко особистий, драматичний тон, підкреслює спадкоємність болючих тем у творчості композитора, пояснює джерело емоційної напруги його музики. Авторка наголошує на значному внеску музиканта у сучасну музику Закарпаття, а також його міжнародному визнанні, підкреслюючи багатогранність його діяльності — від педагогіки до активної концертної практики у різних країнах світу.

Описані особливості музичного мислення Є.Іршаї: поступове нагнітання звучання до кульмінацій з наступним згасанням, схильність до одночастинних форм із внутрішніми контрастами. Це створює базу для розуміння його музичної мови в цілому. Увагу приділено опису широкого жанрового спектру творів Є.Іршаї: від камерних та хорових до музики театру і кіно. Це свідчить про його глибоку професійну підготовку та вміння адаптуватися до різних музичних форматів, що робить його творчість універсальною і сучасною.

Стаття відзначає філософську спрямованість творчості Є.Іршаї, яка поєднує інтелектуальний підхід із сильними емоційними переживаннями. Інна Василівна звертає увагу на внутрішню напруженість і драматизм музичних творів композитора, які відображають його темперамент і глибокі особисті переживання.

Важливим аспектом аналізу є вказівка на стильові особливості музики Є.Іршаї, який авторка відносить до постмодернізму. Водночас підкреслюється, що композитор використовує авангардні техніки помірковано, тримаючи баланс між традицією і інновацією. Це свідчить про високий професіоналізм та індивідуальність автора.

Музична концепція Є.Іршаї, як зазначено, базується на принципі поступового динамічного розвитку: від тихих, ледь чутних звучань до потужних кульмінацій і подальшого затихання. Ця форма розповсюджена в багатьох його

творах і виражає філософію поступового розкриття внутрішнього змісту через музичну драматургію. Особливої ваги набуває аналіз концерту «В просторі кохання», який авторка вважає однією з найважливіших і найбільш масштабних робіт композитора.

У статті зазначено, що концерт «В просторі кохання» демонструє творчий зріст Є.Іршаї і новаторський підхід до традиційного жанру — поєднання сольної скрипки з оркестром стає не просто концертним діалогом, а драматичною симфонічною поемою з театральним ефектом. У центрі стоїть конфлікт між суб'єктивним внутрішнім світом і об'єктивною реальністю — «простором» дій і пошуків, що розгортається через музику в динамічній та контрастній формі.

Структуру Інна Василівна визначила складну, багато частинну форму з чітко вибудованою симетрією (ABCDEA1B1CA2), що відображає філософську і драматичну дилему, закладену у змісті. Партія скрипки унікальна тим, що позбавлена традиційної технічної віртуозності, натомість повна емоційної образності і глибокої рефлексії, символізуючи внутрішній стан героя. Оркестр виступає як матеріалізація об'єктивної реальності, включаючи багатий інструментальний склад з особливою роллю фортепіано, яке водночас виконує як солюючу, так і оркестрову функцію.

Музичний розвиток твору проходить через різкі контрасти: від світлого, тріумфального Ре-мажору, який асоціюється з надією і звершеннями, до драматичних, навіть жорстоких моментів страждання й розчарування.

Як авторка зазначає концерт “молодий”, тобто ще не багато разів був виконаний на той час.

Інна Василівна не оминає виконавця партії скрипки Мілана Паля - талановитого музиканта, який отримував винагороди в престижних міжнародних конкурсах. В статті зазначені музичні подорожі, гастролі з концертом “В просторі кохання” Євгена та Мілана в Словаччині, Росії та Україні де концерт мав великі успіхи, партію фортепіано грав сам композитор.

Таким чином, концерт «В просторі кохання» являє собою підсумок творчого досвіду Євгена Іршаї, що поєднує в собі глибокий особистий зміст,

складну форму та інноваційні технічні рішення. Водночас, авторка підкреслює, що для композитора характерна постійна творчо-пошукова активність і відкритість до оновлень, що відкриває перспективи для подальшого розвитку його мистецтва.

Загалом, стаття пропонує глибокий і всебічний погляд на творчість Євгена Іршаї, поєднуючи біографічні факти з аналізом художніх характеристик його музики, що робить цей матеріал цінним внеском у музикознавство Закарпаття і сучасної української культури.

У статті «Діалоги з Лігеті» Інна Василівна глибоко досліджує музичний твір Євгена Іршаї як художній феномен сучасної академічної музики. Авторка вміло поєднує теоретичний аналіз з філософськими роздумами, що робить її дослідження не лише музикознавчим, а й культурологічним. Важливою перевагою статті є системний підхід до розгляду композиції: Інна Василівна аналізує як внутрішню структуру твору, так і його емоційно-естетичне навантаження, розкриваючи багатогранність ідей та образів.

Особливу увагу авторка приділяє порівнянню «Діалогів» Є.Іршаї з творчістю Дьордя Лігеті, відзначаючи, що попри використання певних ідей свого попередника, Є.Іршаї створює абсолютно самобутній мистецький текст. Цей порівняльний аспект статті дозволяє читачеві краще зрозуміти особливості стилю композитора та його внесок у розвиток сучасної музики. Інна Василівна демонструє, що Є.Іршай, на відміну від Д.Лігеті, більш звертає увагу на емоційну насиченість і внутрішню драматургію твору, роблячи акцент на діалогічності як художньому принципі.

Варто, також, відзначити в статті чітке й послідовне викладення матеріалу, яке базується на глибокому знанні музичної теорії та історії мистецтва. Авторка майстерно поєднує музикознавчі категорії з культурологічним контекстом, що надає статті комплексного характеру. Особливо цінним є те, що Інна Василівна не лише аналізує сам твір, а й розглядає його потенціал для подальшої інтерпретації та популяризації в українському музичному просторі.

Авторка звертає увагу на складність композиційних структур — особливо на технічні труднощі виконання, які вона порівнює з «математичною головоломкою». Водночас вона уникає сухого формалізму, прагнучи розкрити не лише механіку твору, а й його емоційну та символічну сутність.

Авторка майстерно поєднує точні музикознавчі терміни (хроматизовані фігурації, мікрополіфонія, репетитивні патерни) з образною мовою («тонка павутина», «ніжне сяйво», «спіраль»), що робить статтю доступною не лише для професіоналів, а й для ширшої аудиторії.

Особливу увагу Інна Василівна приділяє виявленню символізму й аллюзій — наприклад, порівняння з фіналом сонати Ф.Шопена, що вносить додатковий рівень інтерпретації, надаючи твору філософського й навіть трагедійного звучання. Вона свідомо уникала надмірної метафоричності, однак делікатно підкреслює можливість таких асоціацій, що додає глибини її аналізу.

Авторка розглядає твір як триптих із внутрішньою драматургією, в якій поетапно розгортається концепція особистості — від заперечення власного «Я» до його усвідомлення, прийняття і присутності в часі.

Водночас Інна Василівна порівнює інтерпретацію Євгена Іршаї оригінальний твір з, відзначаючи як продовження, так і авторські особливості в «Діалогах». Вона тонко помічає, що Є.Іршаї не тільки цитує Д.Лігеті, а й переосмислює його стиль, вносячи власний темперамент, емоційність і широту мислення, що підкреслює індивідуальність обох композиторів. Аналіз демонструє не лише музичні факти, а й динаміку творчого діалогу між митцями різних поколінь.

Таким чином, стаття Інни Василівни є вагомим внеском у сучасне музикознавство, оскільки поєднує наукову точність з інтуїтивним відчуттям музики як мистецтва. Вона відкриває нові перспективи для розуміння творчості Євгена Іршаї, та сприяє глибшому осмисленню сучасних тенденцій у мистецтві XXI століття. Цей досвід є важливим як для теоретиків, так і для практиків музики, адже дозволяє ширше оцінити взаємодію традиції та інновації в сучасній композиції.

Загалом, стаття відзначається балансом між деталізованим музикознавчим аналізом і художньо-філософським осмисленням. Інна Василівна не обмежується академічною формою, а намагається передати багатогранність музичного твору як живого, емоційного процесу, що залишає у читача відчуття повного занурення в музику, її структуру і зміст.

Інна Попова писала ряд статей, серед яких багато перекладалося на словацьку мову і видавалося в Словаччині. Є ймовірність, що вище зазначені статті теж писалися для іноземного видавництва. Такою є науково-дослідницька стаття на тему «Музична культура Закарпаття у минулому та сьогоденні», яка опублікована у третьому випуску «Професійної музичної культури Закарпаття: етапи становлення».

Інна Василівна розглядає музичну культуру Закарпаття крізь призму історичних, географічних та культурних особливостей регіону. Її стиль вирізняється емоційністю, поетичністю та глибоким відчуттям краси краю, що свідчить про особистий зв'язок з Закарпаттям. Текст викладений у послідовному історичному ключі, прослідковуючи етапи національного та культурного відродження Закарпаття. Вона звертає увагу на ключові періоди, починаючи з будительського руху XIX — початку XX століття, продовжуючи просвітницьким періодом 1920–1930-х років, що супроводжувався політичними змінами, і закінчуючи визвольною боротьбою середини XX століття з подальшим возз'єднанням із Україною. Новизна статті полягає в дослідженні закарпатської музичної культури сьогодення.

Музикознавиця виділяє важливість національної ідеї, що реалізувалась через мовну й фольклорну діяльність, а також розвиток хорового мистецтва, яке з'явилося завдяки впливу видатних діячів, зокрема Костянтина Матезонського. Вона наголошує на зростанні ролі музичних інституцій, зокрема створенні приватних шкіл, музично-етнографічного кабінету, який систематизував збір і обробку фольклорних матеріалів. Авторка також підкреслює появу перших композиторів, які працювали переважно в хоровому жанрі і поступове

наповнення музичної спадщини краю інструментальними концертами, оперними і драматичними постановками.

Стаття побудована на узагальненні історичних та культурних фактів, акцентуючи увагу на тому, як ізольованість краю сприяла збереженню етнічної самобутності та фольклору. Вона розглядає музичну культуру як результат глибоких внутрішніх процесів, що відбувалися в суспільстві, і підкреслює важливість фольклору як джерела творчості. Інна Василівна уважно простежує, як у цьому регіоні поєднуються місцеві традиції, побут, духовність і особисті шляхи митців. Вона показує, що музика тут нерозривно пов'язана з контекстом життя — мовою, середовищем, цінностями.

Авторка не виділяє лише стиль чи жанр в яких писали композитори, а звертає увагу на загальний підхід до творчості, характер людини, її мотивацію. У портретах композиторів вона не уникає простих характеристик, які допомагають краще зрозуміти цих людей — хто з них був стриманим і чесним, хто захоплювався фольклором, а хто шукав себе між академічною музикою і роком.

У тексті помітне прагнення побачити зв'язок поколінь. Інна Попова описує, як старші композитори вплинули на молодших, і як традиція зберігається, навіть коли змінюється форма чи вираз. Закарпатська композиторська школа постає як спільнота, де є місце для різних підходів — від неофольклорних до модерністських, від симфоній до вокальної музики.

Манера письма І.Попової спокійна, доброзичлива. Вона не прагне створити сенсацію, а просто розповідає про те, що їй близьке й важливе. Помітно, що вона добре знайома з людьми, про яких пише, і з повагою ставиться до їхньої праці. Вона не ідеалізує, але й не критикує — її цікавить сам процес становлення митця, його шлях, його місце в культурі краю.

Наприкінці тексту Інна Василівна говорить про молодих авторів — Віктора Янцо та Романа Меденця. Вона не дає остаточних оцінок, а радше фіксує факти й вказує на потенціал. Її позиція тут спостережлива й відкрита: вона розуміє, що кожне нове покоління шукає свої підходи і відповіді.

У цілому стаття залишає враження спокійного, об'єктивного тексту, в якому головне — не нав'язати думку, а дати уявлення про живий творчий процес у конкретному середовищі. Дослідження поєднує факти, спостереження й розуміння культурного контексту.

Стаття «“Ремінісценції” Віктора Теличка» містить загальну характеристику циклу “Ремінісценції” Віктора Теличка, подається докладний аналіз кожної з частин сюїти. Авторка послідовно розглядає тонально-тематичну організацію, жанрові особливості та зв'язок музичних засобів з програмним змістом. В сюїти є 4 портретні частини з яких – перша частина розкриває образ П.Милославського; друга частина І.Мартона; третя частина втілює жіночий образ С.Хосрової; четверта частина Д.Задора.

Метою статті є глибоке осмислення художнього задуму композитора та розкриття індивідуальних рис кожної частини циклу як музичних портретів. Завдання полягає у виявленні взаємозв'язку між музичною мовою та емоційно-образним змістом, а також у систематизації структурних та виразових засобів, що використані Віктором Теличком.

Новизна праці полягає в тому, що даний цикл в музикознавчій літературі аналізується вперше і інтерпретується цикл “Ремінісценції” не лише як музичний твір, а як художньо-психологічний портрет композитора.

Цінність статті полягає в її аналітичній точності, чіткості викладу та здатності розкрити музичний твір не лише як об'єкт дослідження, а як художнє явище з глибоким змістом. Публікація є вагомим внеском у музикознавче осмислення творчості Віктора Теличка і може бути корисною як для студентів, так і для викладачів та виконавців.

Авторка систематично описує структуру твору, звертає увагу на деталі тональних і тематичних змін, що допомагає читачеві краще зрозуміти композиційні особливості твору. Вона не просто перераховує факти, а пов'язує музичні елементи з емоційним змістом і програмною ідеєю твору.

Особливо цінним є те, що І.В.Попова розглядає кожну частину циклу як окремий портрет, вказуючи на індивідуальні риси, які відображаються у виборі

жанру, тональності та музичних прийомів. Її аналіз показує, як музика відтворює образи конкретних осіб, підкреслюючи їхній характер і національну самобутність. У тексті також звернено увагу на загальну концепцію циклу — протиставлення смерті і безсмертя, яке розкривається через історичний контекст.

2.2. ПІДРУЧНИКИ, МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ

Інна Василівна Попова активно працювала над створенням навчальних матеріалів, зокрема підручників «Нариси зі світової музики», які спеціально писалися для програми музичних шкіл. Їх налічується шість випусків. Кожен з яких призначений для певного навчального семестру, починаючи з другого року навчання: 2А – окреслює життя і творчість Й. С. Баха, Й. Гайдна, В. А. Моцарта; 2Б – Л. Бетховена, Ф. Шуберта та Ф. Шопена; 3А – Ф. Мендельсона-Бартольдї, Р. Шумана, Д. Россїні, Д. Вердї, Ж. Бізе, Ф. Ліста, Б. Бартока, З. Кодая. Наступні три випуски присвячені російським композиторам, адже в той час вивчення їх творчості ще передбачалось навчальною програмою.

Цї роботи були спрямовані на полегшення засвоєння музичної теорії та розкриття особливостей творчості композиторів для учнів різного рівня підготовки. Підручники музикознавці вирізняються доступністю викладу і врахуванням освітніх потреб юних музикантів, що робить їх цінним інструментом у навчальному процесі.

Важливо відзначити, що підручники Інна Василівна видавала за власні кошти. Це демонструє її чисте, безкорисливе бажання допомогти майбутнім музикантам пізнати фантастичний світ музики.

Сьогодні одним із пріоритетних напрямів у музикознавстві стає музична психологія, зокрема створення психологічного портрета композитора. Інна Василівна Попова звернулася до цього підходу значно раніше, ніж він набув популярності. Перед вивченням творчості кожного композитора вона намагалася емоційно налаштувати на його музику — підготувати основний настрій, що

лежить в основі творів, змалювати зв'язок між людськими рисами митця, його характером, життєвими обставинами й музикою, яку він створював.

У її аналізі музичних творів завжди підкреслюється, що музика — це передусім мова емоцій. Тому кожна тема в її викладі розглядається насамперед із емоційного боку. У реї музика — немов жива істота: вона розвивається, завмирає, змінюється, утверджується. Саме таке чуттєве й образне трактування є визначальною рисою «Нарисів зі світової музики» І.В. Попової, які мають не лише пізнавальну, а й емоційно-виховну цінність.

Оскільки музичну літературу з монографічними відомостями починали вивчати з другого року навчання, не існує першого випуску «Нарисів», адже перший рік навчання передбачав ознайомлення з засобами музичної виразності.

Літературний текст доповнювався різними унаочненнями: портретами композиторів, художніми ілюстраціями та нотним текстом, що покращує сприймання та розуміння твору, стилю та епохи.

Жанр нарисів передбачає більш вільне розкриття теми, не претендує на вичерпність, що обумовлено орієнтуванням на дитячий рівень сприйняття.

Таким чином, творчість І.В. Попової у цій сфері сприяла розвитку музичної освіти та формуванню інтересу до музики серед молодого покоління. Ці матеріали виконували важливу роль у навчанні, надаючи учням необхідну інформацію для розуміння теоретичних і практичних аспектів музики.

Музикознавчі статті та методичні розробки Інни Василівни Попової вирізняються уважним і всебічним підходом до музичного матеріалу, умінням логічно структурувати інформацію та робити глибокі висновки.

Висновки

У процесі дослідження творчого шляху Інни Василівни Попової — яскравої постаті музичної культури Закарпаття та однієї з фундаторок музично-теоретичного відділу Ужгородського музичного фахового коледжу ім. Д. Є. Задора — було з'ясовано, що її життя тісно пов'язане не лише з педагогічною, а й з науковою та просвітницькою діяльністю.

Перший розділ курсової роботи окреслив життєвий і творчий шлях І.В. Попової. Її дитячі та юнацькі роки проходили в складний історичний період, проте любов до музики, глибокий розум і працьовитість дозволили їй реалізуватися як фахівчині. У ранній період життя особливу увагу привертає внутрішній пошук шляху, який привів її до спеціалізації «Теорія музики». Сумніви, переживання щодо публічних виступів не стали перешкодою — навпаки, вони стимулювали її до відкриття нового напрямку, який став справжнім покликанням. Її глибокий інтерес до музично-теоретичних дисциплін, філології, аналітики сформував основу для багаторічної успішної педагогічної діяльності.

Зрілий період творчості І.В.Попової охоплює понад п'ять десятиліть і характеризується значною професійною еволюцією: від молодого фахівця — до наставниці і авторитетного науковця. В цей період вона присвятила написанню методичних і науково-музичних праць, які й донині мають практичну цінність для викладачів різних (музично-теоретичних) дисциплін. Її діяльність зазначена не лише викладацькою працею, а й активною участю у формуванні культурного середовища краю — проведенням лекцій, прослуховувань, наукових доповідей. Вона викладала широкий спектр дисциплін, постійно оновлювала свої знання, збагачувала програму актуальними дослідженнями, інтегрувала у викладання найновіші досягнення музикознавства. Її відкриті уроки, лекції, участь у клубі філофоністів стали знаковими подіями культурного життя Ужгорода.

Після як І. В. Попова очолила музично-теоретичний відділ згодом перетворила його на потужний осередок професійної підготовки. Вона не лише викладала, але й формувала методичну базу, організовувала курси підвищення кваліфікації, укладала підручники, розробляла навчальні програми для мистецьких шкіл. Її уроки вирізнялися глибоким змістом, емоційністю, високим рівнем аналітики та інноваційним підходом до подання матеріалу.

Не менш важливим є і її особистісний вимір. Інна Василівна була надзвичайно всебічно розвиненою людиною: цікавилася літературою, театром, живописом, захоплювалася вишивкою, садівництвом, подорожами. Її відкритість до життя, прагнення до гармонії й краси формували особливу ауру її викладацької діяльності. Вона не просто викладала музику — вона вчила мислити, відчувати, шукати сенс і глибину.

Навіть у поважному віці І.В. Попова залишалась активною: готувала студентів до конференцій, проводила курси, відкриті уроки, ділилася досвідом. Її останній курс теоретиків, який вона випустила у 83 роки, став символом незгасаючої енергії та самовідданості справі.

Останні роки життя Інна Василівна Попова присвятила родині, зокрема вихованню правнука, залишаючись при цьому духовним і моральним орієнтиром для всіх, хто мав змогу з нею працювати і в неї навчатися. Її земний шлях завершився у 2024 році, але її внесок у музичну освіту і культуру залишиться невичерпним джерелом натхнення для прийдешніх поколінь.

Другий розділ висвітлює музикознавчу та методичну спадщину І.В. Попової. Її публікації вирізняються глибоким аналітичним підходом, уважним ставленням до музичного матеріалу та вмінням донести складні поняття у доступній формі. Її підручники та методичні розробки, створені з урахуванням педагогічних потреб, стали важливим внеском у музичну освіту регіону.

Публіцистична діяльність І.В. Попової була спрямована не лише на наукове середовище, а й на ширше коло читачів — викладачів, студентів, шанувальників музики. Її тексти є прикладом вдалого поєднання наукового підходу з доступною мовою, що робить їх цінними як у педагогічній, так і в

культурно-просвітницькій роботі. Також заслуговує уваги її науково-дослідна діяльність. Праці І. В. Попової, присвячені аналізу музичної спадщини й традицій Закарпаття, вирізнялися глибиною аналізу, системністю мислення й практичною спрямованістю.

Інна Василівна Попова зробила значний внесок у музикознавчу літературу, публікуючи праці, що охоплюють різноманітні аспекти музичної культури. Її публікації відзначаються увагою до емоційного змісту музичних творів, а також комплексним підходом до їх аналізу. Завдяки таким роботам, вона не лише розширювала науковий дискурс, а й сприяла формуванню глибшого розуміння музики серед студентів і викладачів.

Таким чином, діяльність Інни Василівни Попової залишила вагомий слід у музично-освітньому та культурному житті Закарпаття. Її праця є прикладом високого професіоналізму, відданості музиці та педагогіці, а її творчий спадок заслуговує на подальше вивчення та популяризацію серед молодого покоління музикантів і викладачів.

7. Інтернаціональний конкурс «Молоді таланти» ім. І.В.Попової від 20.03.2013р.
8. Інтернаціональний конкурс «Молоді таланти» ім. І.В.Попової від 20.03.2013р.
9. Інтернаціональний конкурс «Молоді таланти» ім. І.В.Попової від 20.03.2013р.
10. Інтернаціональний конкурс «Молоді таланти» ім. І.В.Попової від 20.03.2013р.
11. Інтернаціональний конкурс «Молоді таланти» ім. І.В.Попової від 20.03.2013р.
12. Інтернаціональний конкурс «Молоді таланти» ім. І.В.Попової від 20.03.2013р.
13. Кобушак В. Микола Іванович Попов: життя і творчість. Львів: «Львівська школа», 2010.
14. Попов І.В. Інна Василівна Попова. Класична музика в Україні. Львів: Львівський національний університет ім. І.Франка, 2019. С. 23-26.
15. Попов І.В. Автобіографія. Львів: «Львівська школа», 2010.
16. Попов І.В. «Валери» Шопен. Професійна музика в Україні. Львів: Львівський національний університет ім. І.Франка, 2010. Випуск 2. С. 24-26.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Атестаційний лист на Попову Інну Василівну від 05.04.2002. *Архів Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора.*
2. Атестаційний лист на Попову Інну Василівну від 06.04.2007. *Архів Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора.*
3. Атестаційний лист на Попову Інну Василівну від 16.03.2012. *Архів Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора.*
4. Атестаційний лист на Попову Інну Василівну від 10.03.2017. *Архів Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора.*
5. Диплом Ц№202705 про здобуття вищої музичної освіти Попової Інни Василівни від 10.02.1967.
6. Інна Попова: «Мені цікаво жити – я бачу життя як величезне поле діяльності» / записала Олена Макара. *Ужгород №12 (584) від 03.04.2010.*
7. Інтерв'ю В.В.Мадяр-Новак з І.В.Поповою від 20.03.2015р.
8. Інтерв'ю Т.М.Костевич з В.В.Мадяр-Новак від 20.05.2025р.
9. Інтерв'ю Т.М.Костевич з О.Ю.Новіковою від 25.05.2025р.
10. Інтерв'ю Т.М.Костевич з Л.М.Мокану від 25.05.2025р.
11. Інтерв'ю Т.М.Костевич з В.Ф.Теличко від 27.05.2025р.
12. Інтерв'ю Т.М.Костевич з О.А.Прудніковою від 30.05.2025р.
13. Кобулей В. *Муза душі: Попова Інна викладач музучилища ім.Д.Задора* фільм-інтерв'ю 2005р https://youtu.be/mAczyP-uSG8?si=h-w54MbOKC_OG2e9
14. Новікова О.Ю. Інна Василівна Попова. *Календар краєзнавчих пам'ятних дат Закарпаття на 2020 рік.* Ужгород: «Тітрапі», 2019. С. 83 – 86.
15. Попова І.В. Автобіографія. *Архів Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора. Ужгород 1962. 1с. Рукопис.*
16. Попова І.В. «Діалоги з Лігеті». *Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення.* Ужгород: «Карпати», 2010. Випуск 2. С.369-383.

17. Попова І. Інна Попова : «Мені цікаво жити – я бачу життя як величезне поле діяльності» / інтерв'ю вела С. Сорока. *Ужгород*. 2010. 3 квіт. С.12.
18. Попова І. Музична культура Закарпаття у минулому та сьогодні. *Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення*. Ужгород : «Карпати», 2016. Випуск 3. С. 31-41.
19. Попова І.В. Нариси з світової музики. Ужгород, 2000. Випуск 2-А. 64 с.
20. Попова І.В. Нариси з світової музики. Ужгород, 2001. Випуск 2-Б. 76 с.
21. Попова І.В. Нариси з світової музики. Ужгород: «Ліра», 2008. Випуск 3-А. 88 с.
22. Попова, І. «Ремінісценції» Віктора Теличка. *Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення*. – Ужгород: «Карпати», 2016. Випуск 3. С. 340-352.
23. Попова І. В. «У просторі кохання»: штрихи до творчого портрету Євгена Іршаї. *Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення*. Ужгород: Карпати, 2010. С. 354-368.
24. Висіцька Т. Попова Інна Василівна: (н. 3.03.1935) - музикознавець. *Висіцька Т. Жіночі постаті в історії Закарпаття*. Ужгород: Вид-во В. Падяка, 2004. С. 260. (перемістити на місце Кобулей – 5.)
25. Попова І.В. Разом - дружня сім'я: спогади. Ужгород, 2020. Архів В.Ф.Теличка – *Рукопис*.
26. Теличко В. Універсальний талант : [про музикознавця І. В. Попову]. *Закарпат. правда*. 2005. 26 берез.-1 квіт. С.12.
27. Теличко В. Ювілейні ужинки Інни Попової. *Культурологічні джерела*. 2010. №1-2. С. 27.
28. Теличко В. 90 років від дня народження корифея відділу «Теорія музики» Інни Василівни Попової» *Сайт Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.С.Задора/ Новини* від 25 березня 2025 року
29. Тетерюк-Кінч Ю. Життя в мистецтві: з нагоди 80-річчя від дня народж. І. Попової. *Культуролог. джерела*. 2015. № 1. С. 61-62; передрук:

Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення.
Ужгород : Карпати, 2016. С. 279-281.

30. Popova, I. Hudobna kultúra Zakarpatsky oblasti v minulosti a súčasnosti. *Slovenska hudba*. 2013. №4. S. 413-420. Текст словац. мовою

1.1. Перші фотографії
Традиційна інструментальна група
Фотія 1911 року

1.2. З'явлення першої братської співацької капели, Фотія 1910 року

1.3. З'явлення матуської, Фотія 1911 р.

I: Світлини із родинного архіву І. В. Попової

1.1. Перші фотографії.
Трилітня Інночка (справа).
Фото 1938 року

1.2. З молодшим братиком із
книгою. Фото 1940 року

1.3. З рідною магусею. Фото 1941 р.

1.4. Фото 1946 року

1.5. У колі родини. Фото 1946 року

1.6. У музичній школі м. Енгельс

1.7. І. В. Попова. Фото 1960-х – 1970-х років

І. В. Попова. Фото з архіву І. В. Попової. Фото 17.03.1997 р.

1.8. 1980-1990-ті роки

*1.9. Спільне фото групи теоретиків з І.В.Поповою. Справа – Уйфолоші Н.І.
(нині Пришляк Н.І.) Фото 19.05.1997 р.*

*1.10. Ручок з студентками-диригентками (Гостяк Зіна – Ганна Демкалукі).
Фото поч. 2000-х років*

1.9. Курси підвищення кваліфікації. 2000-і роки.

1.10. Разом зі студентами-диригентами (третя зліва – Ганна Данканич).

Фото поч. 2000-х років

ДОДАТКИ II: Документи

НОПІЯ

ДИПЛОМ
Ц № 202705

Настоящий диплом выдан Поповой Инне
Васильевне

в том, что она в 1962 году
поступила в Саратовскую государствен-
ную консерваторию им. Я.В. Собинова

и в 1967 году окончила полный курс
названия Консерватории
по специальности Музыковедение

Решением Государственной Экзаменационной комиссии
от 10 февраля 1967 г. Поповой Инне Васильевне
присвоена квалификация преподаватель музыкально-
исторических дисциплин.

Председатель Государственной
Экзаменационной комиссии

печать Ректор (Директор)

Секретарь

Город Саратов 10 февраля 1967 г. Мис-

Регистрационный № 103

ПОДПИСЬ
ПОДПИСЬ
ПОДПИСЬ

2.1. Диплом І.В.Попової про закінчення консерваторії

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЛИСТ

1. Прізвище, ім'я, по батькові ПОПОВА Інна Василівна
2. Рік народження 1935 р.
3. Освіта вища
4. Спеціальність за дипломом, викладач муз-історичних дисциплін
5. Стаж безпосередньої педагогічної роботи 44 р.
6. Місце роботи музичне училище
7. Посада викладач музтеоретичних дисциплін
8. Державні нагороди, звання -
9. Форми та результати підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років документально підтверджені 2002 р. ФІК

10. Результати попередньої атестації встановлено кваліфікаційну категорію "Спеціаліст вищої категорії"

11. Характеристика якості виконання посадових обов'язків, результативності навчально-виховної роботи, загальної і професійної культури адміністрацією установи

Попова І.В. - педагог з 40-річним досвідом роботи, одна із засновниць теоретичного відділу. Найцінніша риса професійної діяльності є постійна потреба і здатність в активному творчому самовираженні, особливо протягом останніх 5-ти років, що виявляється в результативній педагогічній роботі, в основному на відділі "Теорія музики" в роботі з теоретиками, написанні ряду методичних розробок, що увійшли в серію "Нариси із світової музичної літератури". У своїй роботі запроваджує ефективні форми і методи роботи, бере активну участь у діяльності обласного методичного об'єднання, розробила навчальні плани із світової музичної літератури для курсу "Теорія музики".

У 2001 році стала лауреатом обласної премії Ім.Д.Задора та членом НСКУ.

Керівник установи

Стегней С.Н.
(підпис)

СТЕГНЕЙ С.Н.

(прізвище, ініціали)

З атестаційним листом ознайомлений

Попова І.В.
(підпис)

.. 05 - 04

200² р.

2.2. Атестаційний лист 2002 року про встановлення І.В.Поповій педагогічної кваліфікації «Спеціаліст вищої категорії»

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЛИСТ

I. Загальні дані

Педагогічний працівник, що атестується, Попова Інна Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата народження 03.03.1935 р.
(число, місяць, рік)

Посада, яку займає педагогічний працівник, стаж роботи на займаній посаді на час атестації Викладач циклової комісії «Теорія музики»

Загальний стаж педагогічної діяльності (роботи за спеціальністю) 54 р.

Освіта (освітньо-кваліфікаційний рівень, найменування навчального закладу, рік його закінчення, спеціальність) Саратовська державна консерваторія ім. Л.В.Собінова спеціальність «Музикознавство», кваліфікація: викладач музично-історичних дисциплін, 1967 р.

Науковий ступінь (вчене звання) -

Підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років (з якої спеціальності, номер та дата видачі документа, що підтверджує підвищення кваліфікації) ДАККК і М. свідоцтво 12 СПК № 424004, 2007 р.

Дата та результати проведення попередньої атестації
Підтверджена педагогічна кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» та підтверджено педагогічне звання «викладач-методист», 2007р.

Характеристика діяльності педагогічного працівника у міжатестаційний період
Викладач Попова І.В. є одним з провідних викладачів циклової комісії «Теорія музики». Протягом багатьох років успішно працює з студентами спеціалізації «Теорія музики», де показує високі результати. Систематично готує студентів до участі в музично-теоретичних конференціях «В діалозі з музикою». Попова І.В. постійно займається підвищенням свого професійного рівня, підготувала цикл «Нариси світової музики». Склала регіональну програму з музичної літератури для ІІІЕВ. Постійно виступає з публікаціями в пресі. За статті, присвячені творчості С. Ірвіна в 2011 р. Попова І.В. стала лауреатом обласної премії в галузі «Музичне мистецтво» імені Д.С.Задора.

Провела відкритий урок зі студентами спеціалізації «Теорія музики» на тему: «Програмність в інструментальних творах західноєвропейських композиторів XIX ст.» (2012р.).

Користується повагою серед викладачів та студентів.

Керівник навчального закладу (установи)

(підпис) (прізвище, ініціали)

З атестаційним листом ознайомлена

(підпис)

« 16 » 03 2012 року

2.3. Атестаційний лист 2012 року про підтвердження І.В.Поповій педагогічної кваліфікації «Спеціаліст вищої категорії» та «Викладач-методист»

Атестаційний лист

1. Прізвище, ім'я по батьковій особі, що атестується Попова Інна Василівна
2. Дата народження 03.03.1935 р.
3. Освіта (базова вища, повна вища) Повна вища
4. Спеціальність за дипломом «Музикознавство»
5. Стаж педагогічної роботи 59 р.
6. Місце роботи Ужгородське державне музичне училище імені Д.С.Задора
7. Посада Викладач циклової комісії «Теорія музики»
8. Державні нагороди, відзнаки, премії, почесні, вчені звання, наукові ступені -
9. Дані про підвищення кваліфікації (за останніх 5 років) НАКККІМ, свідоцтво 12 СПК №841134, 2012 р.
10. Результати попередньої атестації Підтверджена педагогічна кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» та підтверджено педагогічне звання «викладач-методист», 2012 р.
11. Характеристика результативності навчально-виховної роботи, якості виконання посадових обов'язків, загальної і професійної культури

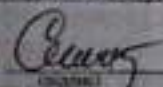
Викладач Попова І.В. є одним з провідних викладачів циклової комісії «Теорія музики». Випускники викладача після закінчення училища продовжують навчання у вищих навчальних закладах III-IV р.а. Попова І.В. систематично готує студентів до участі в музично-теоретичній конференції «У діалозі з музикою». Показником успішної роботи викладача є виступи студентів на Міжнародних науково-практичних конференціях «Молоді музикознавці України» у м. Київ: Маріна І. (2013 р.), Олійник Т. (2013 р.), Восводін О. (2017 р.).

Попова І.В. розробила робочі програми з навчальних дисциплін «Вступ до спеціальності» та «Методика викладання музичної літератури»; приймала активну участь у підготовці та проведенні інтелектуальної гри «Брейн-ринг» зі студентами Ужгородського державного музичного училища імені Д.С.Задора. На високому методичному рівні провела відкритий урок з дисципліни «Світова музична література» зі студентами III курсу на тему: «Увертюра-фантазія П.Чайковського «Ромео і Джульєтта» (2017р.), брала участь у розробленні завдань комплексних контрольних робіт з «Світової музичної літератури» для виконавських спеціалізацій та «Методики викладання музичної літератури» для студентів спеціалізації «Теорія музики». Попова І.В. приймає активну участь у роботі обласного методичного об'єднання – у підготовці та проведенні обласних методичних семінарів викладачів музично-теоретичних дисциплін дитячих мистецьких шкіл, обласних музично-теоретичних олімпіад учнів дитячих мистецьких шкіл, залучається до читання лекцій на обласних курсах підвищення кваліфікації викладачів дитячих мистецьких шкіл.

Попова І.В. постійно працює над вдосконаленням своєї педагогічної майстерності, підготувала навчально-методичну розробку на тему: «Особливості концепцій та їх реалізація в симфонічних драмах П.Чайковського» (2017р.) Постійно виступає з публікаціями в пресі. Стаття Попової І.В. «Музична культура Закарпаття у минулому і теперішньому» була опублікована у слов'янському журналі «НУДВА» (2013 р.); стаття «Ремінісценції» В. Теличка» опублікована у збірці «Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення», - 3 випуск - 2016 р.

Користується повагою серед викладачів та студентів.

Керівник організації (установи)

(підпис)

С.Н.Стегней
(підпис, прізвище)

З атестаційним листом ознайомлений

(підпис)

«10» 03

2017 року

2.4. Атестаційний лист 2017 року про діяльність І.В.Попової у 2012–2017 рр.

ДОДАТКИ ІІІ: СТАТТІ І.В. ПОПОВОЇ ТА ПРО І.В. ПОПОВУ

3.1.1. Попова. Стаття «Разом - дружна сім'я». Ужгород, 2020 (рукопис)

В ті, вже далекі 60-ті, ми, викладачі новоствореного теоретичного відділу були молоді, закохані у професію, повні ентузіазму. Хотілося надихнути своїм студентам аналогічні почуття, зробити їх навчання цікавим. Безумовно, в першу чергу це торкалося занять зі спеціальних предметів, де ми разом шукали засоби безпосереднього спілкування, які б створили більш теплу, невимушену атмосферу, згуртували в єдиний колектив. Серед них, думається, вдалою знахідкою стали наші теоретичні вечори.

(Разом з випускниками 1979 року)

Особливо запам'ятався перший такий вечір, що відбувся наприкінці 68-го року, коли ми привітали 5-й випуск теоретиків (серед них наша Н.О. Олійник). А «благословив» це знаменне починання славний метр української музики А. Кос-Анатольський, який очолював державну комісію. Разом з усіма він поводив себе невимушено, весело і навіть танцював навколо символічного багаття з «підручників».

Вже перший вечір мав форму «капусника», будувався з веселих сценок, пародіюючи уроки зі спеціальних предметів, педпрактики, насичених мелодійними уривками з набутого музичного багажу у власному фортепіанному супроводженні. Після них обов'язково відбувався скромний фуршет і танці.

Перші вечори ми влаштовували у теперішньому 24-му, а тоді 1-му класі, з'єднуючи його через суміжні двері з учительською кімнатою. Спочатку для вузького «сімейного» кола такого приміщення було достатньо, але згодом, коли вечори набули популярність, вони перемістилися у малий зал, згодом у великий. Відішли у минуле фуршети, танці, а з ними нажалі і «сімейний» відтінок.

Спочатку вечори проводилися після державних іспитів як привітання випускників, але далі кульмінацією став ритуал посвячення першокурсників у «теоретики», і термін проведення змістився на весну. За традицією ритуал складався з нескладного веселого випробування, моменту урочистого посвячення і завершувався виконанням теоретичного гімну, авторство якого я маю сміливість поділити з Г.В. Басараб, як доречі і саму ідею вечорів.

Теоретичні вечори стали міцною традицією. Ми їх афішуємо, повідомляємо про них колишніх випускників, які охоче приходять, іноді виступають публічно, спілкуються поміж собою та з нами - ветеранами відділу.

Нажаль за об'єктивних обставин не закріпилася ще одна важлива ініціатива - запровадження туристських поїздок всім відділом у великі культурні центри країни. Колись, ще при Союзі це було здійснити легко як в організаційному, так і матеріальному відношеннях. Під час декількох таких поїздок ми відвідали Москву, Ленінград, Київ, Ригу, Львів.

(Фрагмент сценки «Один зі засобів підйому викладача» теоретиків випуску 1981 року На другому плані справа В.Мадяр)

(Неперевершений виконавець жіночих ролей - В.Молисані)

Збереглися альбоми випускників не лише з їх парадними портретами, але і фотокартки з вечорів та різних позакласних спілкувань. Тепер запровадили і відео. Молоді покоління викладачів охоче підтримують всі хороші традиції, поновлюючи їх. При цьому їхній фантазії немає меж. Відділ працює потужно, злагоджено і, що також не зайве - весело.

Напередодні знаменної ювілейної дати - 75-річчя нашого музичного коледжу, як ветеран, що вклав в цю дату 59 років життя, я з великим задоволенням згадую ці роки і бачу

(Ми на Двірцевій площі Ленінграду)

розквіт закладу, зміцнення добрих традицій, набуття високого рівню, що оптимістично налаштовує на подальші творчі досягнення. Не останню роль в цьому відіграє чудовий мікроклімат, здоровий дух та радість від роботи на обраному шляху. Всім нам - миру, здоров'я, успіхів, закоханості в професію та нових творчих досягнень!!!

Спогади старшого викладача, викладача-методиста ветерана циклової комісії «Теорія музики» Попової Інни Василівни

3.2. Інтерв'ю В. Г. Кобулей з І. В. Поповою ютуб (українська мова), 2005

«Через музику душа безпосередньо розмовляє зі Всесвітом», – так вважає Інна Василіна Попова, викладач-методист Ужгородського музичного училища імені Дезидарія Задора, яка ось уже понад 40 років розповідає про шедеври вітчизняної та зарубіжної класичної музики учням Ужгородського музичного училища. Інну Василіну знають як викладача, яка досконало знає свою справу, вимоглива до себе і до учнів. Це педагог високого професійного рівня. Понад 30 років Інна Василіна Попова завідувала цикловою комісією «Теорія музики». В неї написані ряд методичних розробок, що ввійшли в серію «Нариси зі світової музичної літератури». У 2001 році вона стала лауреатом обласної премії імені Дезидарія Задора. Проходять роки, але учні з вдячністю згадують уроки, проведені Інною Василівною Поповою.

– Інно Василіно, скажіть будь ласка, музика, мабуть – це Ваше життя?

– Так, без сумніву. Свій вибір я зробила ще в дитинстві. І йду по обраному шляху й до тепер.

– А хто відкрив вам красу музики?

– Я не називала б, мабуть, окремих осіб. Для мене красу музики відкрило Радіо [...] Все, що звучало [в радіопередачах] вокальне – я співала. [Після] Радіо – самодіяльність і пізніше музична школа. Там були вже імена – дуже хороші педагоги. Можна навіть сказати, що як піаністка я належу до школи Генриха Нейгауза (візьму на себе таку сміливість). Бо один з його учнів [Володимир Кашницький] був моїм учителем. У нього я закінчила музичну школу.

[На своєму життєвому шляху] я змінила дуже багато місць проживання. Їх географія: від Кольського півострова [за Полярним колом у Мурманській області] – до Далекого Сходу, тобто весь колишній Радянський Союз. Батько мій був військовим, і ми дуже часто переїжджали. Але, якщо говорити про землю, то, напевно, дитинство моє, моя земля – це Сибір. Алтайський край, куди нас евакуювали у часи війни, потім Байкал, Забайкалля, де були соснові ліси, величезні простори. Так що з дитинства мене оточувала природа: велична й незаймана... Ймовірно, тому я й полюбила Закарпаття. Його природа – теж мальовнича та прекрасна.

Стегней С.Н.: Мені дуже приємно, що в Ужгородському музичному училищі імені Дезидарія Задора працюють такі цікаві особистості, а саме – Попова Інна Василівна. Вона – один із фундаторів теоретичного відділу. Як людина – скромна, але високий професіонал. Як педагог вона віддає велику частину свого серця і професіоналізму молодому поколінню майбутніх музикантів-педагогів, які потім продовжують освіту у вищих навчальних закладах України або працюють у школах естетичного виховання. Звичайно, мені хочеться побажати їй довгих-довгих років життя, щоб Інна Василівна мала хороших студентів, щоб вона втілила у життя свої задуми (а їх в неї багато). Такими людьми, як І.В.Попова ми повинні пишатися, тому що вони цього гідні.

– Я думаю, що у Вас були такі учні, яких ви, мабуть, пам'ятаєте і до цих пір?

– Звісно, учнів було дуже багато. У всякому разі теоретиків. Я навчала всіх їх без винятку (по одному предмету або декільком), починаючи від першого випуску і до нині. Усі вони приходили і через мене. Серед перших випускників деякі нині вже відомі, мають титули. З першого випуску – це Оксана Лиховид: прекрасний музикознавець і композитор, Катерина Цирикус: доцент Львівської консерваторії. Їх можна називати багато. Якимось так одразу, мабуть, і не згадаю з більш молодих поколінь. Але перших я пам'ятаю добре.

– Скажіть, будь ласка, а як Ви вважаєте, що необхідно для того, щоб класична музика звучала, і щоб молодь полюбила класичну музику?

— Я думаю, що справа в нашій культурі та державній політиці відносно культури. Якщо політики вважають, що це важливо, то вони мають якось повернутися обличчям до неї. Зараз, звісно, престиж упав. Я пам'ятаю часи, коли заняття музикою було дуже престижним, і батьки вважали, що музична освіта (вивчення музики для себе) — це обов'язковий елемент освіченості людини. Зараз не так. Зараз батьки вважають для дівчаток кориснішими заняття танцями або у інших гуртках. Усе це, звісно, добре, але той рівень культури, який дають музичні заняття, на мій погляд, незрівнянно вищі.

Теличко В.Ф. - *Інна Василівна Попова зробила надзвичайно багато для розвитку і справжньої професіоналізації музичної освіти на Закарпатті. Разом з Емілієм Дмитровичем Кобулем є серед тих, хто був у витоків теоретичного відділу музичного училища. Саме завдяки її енергії, професіоналізму, її чарівності, універсальній ерудиції на теоретичному відділі й на всіх інших виконавських відділах музичного училища підтримувалася атмосфера творчості, цікавості, новизни. Інна Василівна ніколи не жаліла своїх знань, творчого зацікавлення та сил для студентів. Це виражалось і в додаткових заняттях, і в цікавих коротких розмовах на перервах між заняттями. Вона виховувала всіх своїх учнів в найкращих традиціях цивілізаційного просвітництва і змушувала нас задумуватися над музичними й навколомузичними питаннями, настійливо й наполегливо шукати на них відповіді.*

— **Що подобалося Вам у проведенні її уроків і що ви запозичили?**

— *Дуже невимушена манера подачі матеріалу. Окрім того, коли це робить така гарна жінка, як Інна Василівна Попова, це має особливий ефект. Вона дуже гарно співала, володіла грою на фортепіано і тому багато музичних ілюстрацій завжди звучали «вживу». Після цього ми слухали музику в найкращих виконаннях ідесь підсвідомо великої різниці не відчували. Безумовно, що це підвищувало її авторитет. Крім того, вона, дійсно, дуже ерудована людина, професіонал у різних напрямках музично-теоретичного мистецтва. Майже не було таких питань, на які вона не могла б нам дати відповіді.*

— **Я думаю, що Ви як її учень маєте якісь побажання у День ювілею.**

— *Я щиро хочу їй побажати творчого, професійного, людського довголіття, відчуття потрібності всім нам. А Вона нам дуже потрібна. Ми хочемо, щоби Інна Василівна продовжувала разом з нами творити, працювати. Щоби у неї, в її великій родині був повний порядок і Господь Бог Її охороняв.*

— **Скажіть, будь ласка, як музика формує духовність?**

— *Музика сама по собі високодуховна. Усі класики музичної культури за основу своїх творів обирали найвищі людські цінності. В музиці відображене життя..., дуже різні його аспекти. Розповідаючи про творчість класиків, іноді необхідно зануритися навіть у надрі філософії. Отож музика підштовхує до поєднання раціонального з емоційним.*

Мокану Л.М. *Про Інну Василівну Попову хочеться говорити в дуже високих і патетичних тонах. З іншого боку, це — жінка, яка відіграє особливу роль в музичному житті нашого краю, а не тільки нашого закладу. Вона одна із тих, яка причетна до заснування теоретичного відділу училища. Враховуючи багато десятиліть, які вона проводить в стінах цього закладу, важко навіть уявити собі, яку роль вона відігравала в 60-х роках. Інна Василівна — викладач теоретичних дисциплін та основним її заняттям є розповідь про музику, творчість композиторів і намагання розкрити таємниці творчості. Закохана в музичне мистецтво, вона залучає свої багаті внутрішні духовні резерви. З огляду на її величезний педагогічний стаж, не можна не дивуватися її дивовижній молодості, здатності вписуватися в контекст часу, відчувати його плинність, змінність і знаходити в ньому своє достойне місце. На її знаннях виховано багато поколінь музикантів, серед яких і видатні її учні, що сьогодні займають чільні місця в науковому світі та серед музичної еліти України. Велика праця Інни Василівни проходить в буднях, і тільки якісь етапи її віхи в житті заставляють оцінити зроблене. А це — близько півторасотні вихованих нею учнів та активна участь у всьому навчальному процесі сьогоднішнього дня, що слугує ознакою її вічної молодості. Якщо життя педагога визначають результати її учнів, можна порадіти такій видатній творчій біографії. Найкращі побажання дорогій Інні Василівні, яка висвітлює дуже багато енергії і допомагає нам в сьогоднішньому житті, яка надає приклад вирішення певних проблем і яка допомагає навіть тим, що вона є серед нас.*

— Я ось зараз, особливо в свій ювілей, думаю про своїх випускників, особливо тих, які навчалися в мої молоді роки. Зустрічаючись зі мною, вони так радісно згадують минуле і мене. Але я думаю, що справа не в мені, а, можливо, в тому, що ми разом з ними «співпережили музику» і це в них зберіглося. Цьому я дуже радію. Пережити музику і зберегти враження на все життя – це прекрасно і назавжди.

— Ви щаслива людина?

— Так, без усякого сумніву. Я заявляю, що я щаслива людина. Я зробила щасливий вибір і ніколи в ньому не сумнівалася.

*Стенографування відеозапису Т.М.Костевич,
редагування – В.В.Мадяр-Новак.*

3.3. Стаття В.Теличка на сайті Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора «90 років від дня народження корифея відділу «Теорія музики» Інни Василівни Попової»

25 березня 2025 року виповнилося б 90 років від дня народження корифея відділу «Теорія музики» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора, людини-легенди Інни Василівни Попової (1935-2024). З іменем Інни Василівни пов'язана славна багатолітня історія головного музичного закладу освіти Закарпаття – Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора. І. Попова – яскрава особистість, багатосторонній високопрофесійний музикант, чудовий педагог, неймовірна жінка, яка виховала не одне покоління професійних музикантів і благотворно вплинула на багатьох музикантів сучасників Закарпаття та України.

Інна Василівна Попова є однією із засновниць теоретичного відділу музичного коледжу, 18 років була незмінною завідувачкою циклової комісії «теорія музики та музична література», що свідчить про величезну системну розбудовчо-організаційну роботу.

Свій багаторічний викладацький досвід вона узагальнила у регіональній програмі з предмету «Світова музична література» для мистецьких шкіл, створила серію з 6 посібників «Нариси з світової музики», якими успішно користуються і студенти, і педагоги. За цю велику працю була відзначена обласною премією імені Д. Задора.

Будучи викладачем-методистом, членом Національної спілки композиторів України з 2001 року, лауреатом обласної премії ім. Д. Задора, нагородженою Почесною Грамотою НСКУ і Почесною Грамотою Закарпатської облдержадміністрації, Інна Василівна пропагувала професійне музичне мистецтво та з великою любов'ю й відданістю справі передавала свій багаторічний досвід вихованцям. Численні учні Інни Василівни – кандидати мистецтвознавства, члени НСКУ, директор громадсько-культурного центру «Українська світлиця» в Нью-Йорку Оксана Лиховид (США), магістр міжнародного права, доктор мистецтвознавства, професор НМАУ, лауреат всеукраїнської премії імені М.В.Лисенка Юрій Чекан, соліст Будапештської опери, лауреат міжнародних конкурсів і фестивалів Віктор Мошані, художній керівник лауреата міжнародних конкурсів фольклорного ансамблю «Цвітень» при Національному заслуженому академічному Українському народному хорі ім. Г. Верьовки Марія Пилипчак-Кадар, голова Закарпатської організації НСКУ, композитор, піаніст, заслужений діяч мистецтв України, викладач-методист Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора, доцент Мукачівського державного університету, лауреат всеукраїнської премії імені В.С.Косенка, лауреат всеукраїнської премії імені М.В.Лисенка, лауреат обласної премії імені Д. Задора Віктор Теличко, заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, лауреат обласної премії імені Д. Задора, викладач-методист Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора Віра Мадяр-Новак, старший викладач Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора Наталія Олійник (до 2012 року завідувач теоретичним відділом), відмінник освіти, лауреат обласної премії імені Д. Задора, старший викладач Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора

Михайло Світлик, член НСКУ, лауреат обласної премії імені Д. Задор Ольга Новикова-Керекеш, викладачі Марія Ерфан, Зузана Желтвай (Угорщина), Ольга Готесман-Левіна (Ізраїль), Сільвія Ерделі-Топерцел, викладач Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.С.Задора Наталія Пришляк, Євгенія Сітар, Світлана Штефаньо, композитор, член НСКУ, засновник і керівник відомого гурту «РОКАШ» Віктор Янцо, кандидат мистецтвознавства Ганна Пеліна та багато інших. Географія роботи учнів І. Попової, крім України, включає Канаду, США, Австралію, Францію, Мексику, Польщу, Ізраїль, Данію.

Інна Попова багато років проводила велику роботу і поза межами музичного коледжу, зокрема, в 1970 – 1980-і роки разом з відомим любителем музики, лікарем Борисом Рижовим проводили дуже цікаві лекції - прослуховування у вигляді засідань Ужгородського міського клубу філофоністів. Інтелігенція та студентство в 1970-ті роки мало унікальну можливість послухати рідкісні записи з влучними високопрофесійними музикознавчими коментарями. На цих прослуховуваннях завжди панувала атмосфера справжніх відкриттів, духовного очищення, неповторності моменту, а кількість присутніх завжди в рази перевищувало можливості і розмір аудиторії. Ці лекції – зустрічі в ті роки були унікальними і сприяли припливу бажаючих вступити в Ужгородське музичне училище, стати професійними музикантами.

Насичені, цікаві уроки Інни Василівни з прекрасною грою і виразним співом надовго запам'ятались багатьом: головному диригенту Мінського, Київського Національного театру опери та балету, заслуженому артисту України Віктору Плоскіні, доценту НМАУ, лауреату міжнародних конкурсів Олександрю Полусмяку, композитору, диригенту, директору Мукачівської хорової школи, заслуженому діячу мистецтв України, лауреату обласної премії імені Д. Задора, почесному громадянину Мукачєва Володимирі Волонтиру, композитору, піаністу, диригенту, професору університету м. Коліма (Мексика), лауреату міжнародних конкурсів Анатолію Затіну, заслуженому артисту України, художньому керівнику камерного оркестру Закарпатської філармонії Владиславу Юрошу, багатьом іншим.

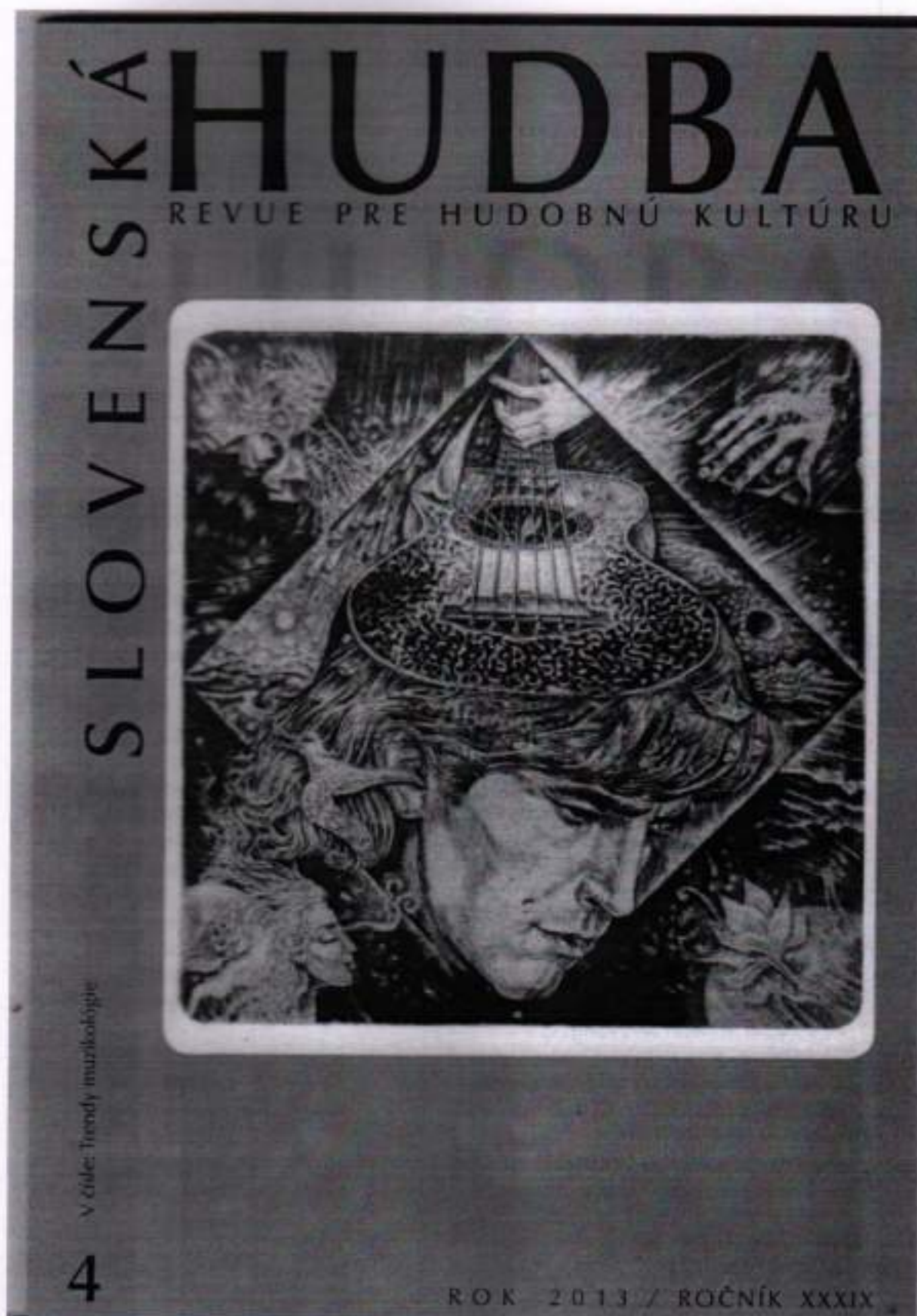
Більше півстоліття роботи в Ужгородському музичному фаховому коледжі імені Д.С.Задора Інна Василівна Попова розкривала студентам чари і таємниці класичного музичного мистецтва, торкаючись до глибин душі та інтелекту майже кожного студента.

Вражаюча ерудиція, висока фаховість, яскравий талант, наполегливість і делікатність, елегантність, доброта, мудрість і чарівність були і є прикрасою неповторної Інни Василівни Попової, яка і нині дивує усіх нас енергією, життєрадісністю, яка завдяки своєму яскравому таланту і високому професіоналізму була, є і буде чудовим зразком для музикантів нашого краю.

Ми вдячні долі бути у свій час учням, колегами та однокласниками Інни Василівни Попової. З шаную, теплим спогадом, будемо берегти та примножувати здобутки нашої наставниці. Світла пам'ять Інні Василівні Поповій!

З повагою та шаную в день народження Інни Василівни Попової!

3.4. Стаття в словацькому журналі «Slovenska Hudba» (№4| 2013)

Hudobná kultúra Zakarpatskej oblasti v minulosti a súčasnosti

Inna Popova

Všetky aspekty života Zakarpatskej oblasti spolu s jej kultúrou sa nedajú hodnotiť bez toho, aby sme do úvahy nezobrali aj jej historické perspektívy, jedinečnosť polohy a tiež krásu prírody, ktorá bola vždy estetickým zdrojom kreatívneho vedomia. Vďaka súladu týchto, ale aj iných faktorov sa sformovala jedinečná mentalita miestneho obyvateľstva.

Od dávnych čias sa ťažko zdolateľnými horskými oblasťami prebýjali rôzne kmene v nádeji, že si nájdu vhodné miesto pre život. V 7. storočí n. l. tieto územia obývali slovanské kmene (Lemkovia, Bojkovia, Huculi), neskôr sem prišli Maďari, Slováci a Rumuni. K tejto oblasti sa často upierali politické záujmy okolitých mocností, aj keď všetky ju po mnoho storočí považovali za zaostalú perifériu, izolovanú od osvieteneckých kultúrnych centier. Tento jav mal však aj pozitívnu stránku. Spôsobil, že národnostne rozdelené a izolované etnické skupiny obyvateľstva si zachovali svoj jazyk, tradície, spôsob života a kultúru. Takisto si v pôvodnej podobe uchovali výrazný bohatý folklór, ktorý sa neskôr stal životodárnym zdrojom formovania profesionálno-umeleckej tvorby básnikov, maliarov a hudobníkov.

Prebudenie národného povedomia sa začalo pomerne neskoro, postupovalo však rýchlo a intenzívne. Zahŕňalo tri obdobia vývoja. Prvé obdobie (19. st. – zač. 20. st.) sa do histórie kraja zapísalo ako „buditeľské“. V tejto fáze vznikla vrstva intelektuálov, ktorá zreteľne sformovala národnobuditeľské myšlienky a určila spôsoby ich realizácie. Na čele tejto plejády buditeľov stál talentovaný spisovateľ, historik, filozof a pedagóg Alexander Duchnovič. Druhé obdobie dostalo pomenovanie „osvietenské“ (1920 – 1930). Jeho začiatok predznamenovala udalosť mimoriadneho a pozitívneho politického významu – pripojenie Zakarpatskej oblasti k Československej republike (1919). Iniciátorom spoločenského hnutia sa stal rad organizácií, medzi ktorými bola najplodnejšou kultúrno-vzdelávacíou činnosťou Spoločnosť A. Duchnoviča – Prosvity. Jednotlivé organizácie mali jasne definované národnostné zameranie, ktoré odrážalo mnohonárodnostné zloženie obyvateľstva: Spoločnosť B. Smetanu, Matica sloven-

ská, MOZAIK, Karpatsko-maďarské zborové združenie a ďalšie tvorivé zoskupenia hudobného zamerania. Tretie obdobie sa nazýva „osloboditeľské“ (40. roky 20. st.); jeho výsledkom bolo zlúčenie Zakarpatskej oblasti a Ukrajiny (1945).

Všetky tri obdobia sa vyznačujú stabilným rozvojom všetkých aspektov utvárania hudobnej kultúry, ktorá nás v tejto štúdii zaujíma.

Národná myšlienka sa už v prvej etape presadzovala prostredníctvom riešenia problémov jazyka, upevnenia záujmu o minulosť prostredníctvom zbierok, štúdia a publikovania folklórného materiálu.

Upevnenie vzťahov so západnou Ukrajinou prispelo predovšetkým k vzniku zborového umenia, v ktorom zásadnú úlohu zohral Konstantin Matezonskij (1794 – 1858), ktorý sa v tom čase presťahoval z Przemysla do Užhorodu. Založil bohoslovecký zbor Harmonia pri gréckokatolíckom chráme a vychoval rad talentovaných zbornajstrov, ktorí rozvíjali a upevňovali jeho myšlienky.

V nasledujúcich rokoch sa proces rozvoja hudobnej kultúry výrazne demokrati-zoval. Problém rozšírenia radov profesionálnych hudobných odborníkov sa podarilo úspešne vyriešiť vybudovaním súkromných škôl.

V 20. a 30. rokoch 20. storočia vznikol Hudobno-etnografický kabinet, ktorý pre činnosť folkloristov poskytol vedeckú základňu, a to organizovaním výskumu ľudových piesní – zber a ich fixácia v písomnej podobe, spracovanie a publikovanie v zborníkoch. K tomuto obdobiu môžeme zaradiť aj prvých profesionálnych skladateľov, ktorí komponovali predovšetkým v zborovom žánri diela s duchovnou tematikou. Do tejto skupiny skladateľov sa radia A. Čučka, S. Silvaj, E. Želtvaj, I. Bokšaj, A. Prichodko, A. Kizima a iní. Popri výraznej prevahe zborového žánru sa postupne začala v koncertnom živote presadzovať aj sféra inštrumentálnej hudby. Častejšie sa usporadúvali koncerty, súťaže a prehliadky, na ktorých vystupovali orchestre a sólovi inštrumentalisti. Po založení Ruského divadla na jeho scéne zazneli opery, operety a hudbou sprevádzané inscenácie dramatických hier.

Tretie obdobie kultúrnej obrody Zakarpatskej oblasti splývalo s ťažkými rokmi druhej svetovej vojny. Proces obrody pokračoval, avšak s menšou intenzitou. Usmerňovali ho nové kultúrne združenia ako Spolok zakarpatských Rusínov, spolok Hoverla a divadlo Nová scéna.

Keď sa skončila vojna a Zakarpatská oblasť sa spojila s Ukrajinou, začala sa v jej histórii písať nová etapa. Proces kultúrneho rozvoja nadobudol štátny rozmer. Bola založená filharmónia (pri ktorej sa sformovali také súbory ako Zakarpatský ľudový zbor), symfonický orchestr, hudobná škola (ktorá sa úspešne venovala i príprave profesionálnych pracovníkov), divadlo a kultúrna škola. Časom sa v oblasti otvorilo vyše 60 detských hudobných škôl. Naproti tomu vidiecke a regionálne kluby podnecovali rast amatérskej činnosti a vlastnej tvorivosti.

Začiatok formovania zakarpatskej skladateľskej školy zaraďujeme do 40. rokov 20. storočia. Jej zakladateľmi boli dvaja talentovaní hudobníci – **Dezider Zador** (1912 – 1985) a **István Márton** (1923 – 1996). Boli to nadšenci a neúnavní lokálpatrioti. Starší z nich, Dezider Zador (Obr. 1), pochádzal zo vzdelanej hudobníckej učiteľskej rodiny – otec bol organistom v rímsko-katolíckom kostole a súčasne riadil amatérsky hudobný súbor Dolardo; matka spievala v zbore a hrala na husliach. Už ako dieťa malý Dezider navštevoval súkromné hodiny hry na klavíri a úspešne vystupoval na koncertoch, kde interpretoval pomerne náročné skladby. Profesionálne hudobné

vzdelanie získal na pražskom Konzervatóriu, kde paralelne vyštudoval tri odbory: klavír, organ a zborové dirigovanie. Súčasne navštevoval prednášky na Karlovej univerzite. Na formovanie umeleckého svetonázoru mladého muzikanta mal vplyv kontakt s významnými osobnosťami ako Alois Hába či Zdeněk Nejedlý. Ten sa neskôr prejavil v jeho ranných folkloristických dielach, ktoré mu už v počiatočnom období jeho skladateľskej činnosti priniesli slávu a rešpekt. Známa je tiež jeho písomná komunikácia s Bélom Bartókom, ktorý sa zaujímal o zakarpatský folklór, radil sa s ním a žiadal ho o zaslanie príslušného piesňového materiálu.

Keď sa D. Zador v roku 1939 vrátil do rodného Užhorodu, začal aktívne pôsobiť naraz v niekoľkých oblastiach: v interpretácii, pedagogike, folklóre i kompozícii. Roku 1946 sa stal jedným z iniciátorov otvorenia hudobnej školy v regionálnom centre, a dokonca počas prvých rokov jej existencie tam pôsobil ako riaditeľ (škola dnes nesie meno svojho zakladateľa).

Roku 1963 sa D. Zador aj so svojou rodinou na pozvanie tamojšieho konzervatória presťahoval do Ľvova, kde získal miesto pedagóga klavírnej hry a kompozície a kde sa neskôr postavil na čelo Ľvovskej pobočky Zväzu skladateľov. Roku 1972 za svoju umeleckú činnosť získal titul Zaslúžilý umelec Ukrajiny.

Zadorove rozsiahle folklórne znalosti sa prejavili v žánrovo rôznorodej kompozičnej tvorbe a jeho skladbám dodávali jedinečný zakarpatský kolorit. Medzi jeho najvýznamnejšie patrí kantáta pre sóla, zmiešaný spevácky zbor a orchester *Karpaty*, orchestrálna fantázia *Tisa*, hudobný obrázok *V dedine*, *Podkarpatské skice*, *Kolomyjka*, poéma *Vrchovina*, *Koncert pre klavír a orchester* a *Koncert pre cimbal a orchester*. Zadorove schopnosti a talent ho predurčili k tomu, aby sa stal lyrikom, romantikom a básnikom svojho rodného kraja. Systém jeho kompozičných výrazových prostriedkov sa opiera o organickú jednotu špecifických zakarpatských folklórnych metód s technikou romantického štýlu. Avšak v dielach posledných rokov sa prejavil zreteľný obrat – dominantné postavenie nadobudla moderná hudobná lexika s občasným presahom za hranice tonality, harmonická disonantnosť a zvukové efekty. Dôkazom toho je *Koncert pre cimbal a orchester* (1982), ktorého originalita spočíva už vo voľbe sólového nástroja a forme jednočasovej poémy.

Obr. 1: Dezider Zador

Obr. 2: István Márton

V budovaní zakarpatskej skladateľskej školy významnú úlohu zohral aj István Márton (Obr. 2), mladší súputník D. Zadora. Príroda ho veľkoryso obdarovala hudobným talentom, preto už od raného detstva bolo jeho rodičom zrejme, že poslaním a budúcnosťou malého Istvána bude profesia hudobníka.

Mártonovým rodiskom je dedinka Sofia, kde jeho otec pôsobil ako učiteľ a súčasne zbormajster cirkevného zboru, v ktorom spievala jeho matka, ba od útleho veku aj on sám. Je symptomatické, že prvým učiteľom hry na organe a husliach sa stal práve jeho otec. Je až neuveriteľné s akou ľahkosťou a rýchlosťou neskôr Márton takmer profesionálne zvládol hru na viacerých hudobných nástrojoch. V tejto súvislosti je

zaujímavé, že v roku 1943 sa zúčastnil súťaže akordeonistov, ktorá sa konala v Budapešti. Pretože horel túžbou po účasti v tejto súťaži, za jediný rok sa naučil hrať na dovtedy preň neznámom hudobnom nástroji. Za svoje vystúpenie získal čestné uznanie.

Všeobecné vzdelanie Márton získal v mukačevskom gymnáziu, neskôr v seminári. Popritom sa však stále venoval hudbe. Navštevoval súkromné hodiny, ale predovšetkým sa samostatne učil hrať na klavíri a husliach. Vzdelával sa aj v hudobnej teórii, harmónii a skladbe a pokúšal sa komponovať diela menšieho rozsahu ako predohry, chorály a fúgy. Neúnavná letora nútila budúceho skladateľa hľadať spôsoby praktickej umeleckej realizácie budovaním početných amatérskych zoskupení: orchestrov, zborov a súborov. Postupnou kumuláciou umeleckých skúseností sa mu fakticky podarilo dostať na profesionálnu úroveň. Ako organista v chráme skomponoval v roku 1945 šesťčastovú *Omšu* pre sóla, miešaný zbor a orchester. Bolo to vrcholné dielo jeho raného tvorivého obdobia, v ktorom sa už prejavili črty zrelého Mártonovho kompozičného štýlu s prevažujúcim lyrizmom, melodikou piesňového typu a romantickosťou myslenia. Po jedinom predvedení sa *Omša* kvôli vtedajším politickým pomerom už nedočkala ďalších interpretácií a na scénu bola znovu uvedená až po prepracovaní koncom 80. rokov 20. storočia. Z ideologických príčin sa skladateľ musel vzdať ďalších kompozičných pokusov v oblasti duchovných žánrov.

Oficiálne hudobné vzdelanie získal Márton počas externého štúdia v novootvorenej Užhorodskej hudobnej škole, ktorú diaľkovo absolvoval v roku 1948, pričom ju navštevoval len jeden rok. Jeho hlavným študijným odborom bola hra na klavíri. Nakoľko už v tej dobe jeho hudobná autorita bola značne vysoká, rozhodlo sa vedenie školy ponúknuť mu miesto koncertného majstra a učiteľa hudobnej teórie. Neskôr vyučoval aj výberové predmety v odboroch organovej hry a kompozície. Mártonovi mnoho talentovaných hudobníkov vďačí za to, že im ako pedagóg otvoril bránu do veľkého umenia. Medzi jeho žiakov patrí jeden z najúspešnejších ukrajinských symfonických skladateľov, zakarpatský hudobník Jevgenij Stankovič, a takisto dlhoročný vedúci Zakarpatskej sekcie Zväzu skladateľov Ukrajiny, Viktor Teličko.

V Užhorode Márton získal široké pole pôsobnosti, keďže sa aktívne stykal a spolupracoval s miestnou hudobnou elitou. Blahodarný vplyv naňho malo tvorivé priateľstvo s D. Zadorom, nadaným klavírnym virtuózom Zigmundom Lendelom a dirigentom Michailom Krečkom. Roky pôsobil ako umelecký riaditeľ filharmónie, kde bol tvorivo spätý so Zakarpatským ľudovým zborom, Komorným orchestrom, a neskôr sa stal predsedom komorného súboru *Maďarské melódie*. Tieto pracovné špecifiká ovplyvnili aj jeho skladateľskú činnosť. V tomto čase napísal množstvo orchestrálnych diel, predovšetkým poémy, suity a variácie. Do tejto skupiny patrí aj *Karpatská poéma* pre symfonický orchester, dve *Zakarpatské divertimentá*, *Sinfonietta g mol* pre komorný orchester a *Passacaglia c mol* pre organ a komorný orchester. Repertoár Zakarpatského ľudového zboru obohatil štylizáciami národných piesní a množstvom autonómnych skladieb. Súdiac podľa počtu a rôznorodosti nástrojov sa pre skladateľa obľúbeným žánrom stala komorná hudba: písal skladby pre rôzne kombinácie dychových nástrojov, početné romancy a piesne na slová zakarpatských a Maďarských básnikov, pričom opomenúť nemožno ani hudbu k divadelným hrám a filmom.

Mártonov hudobný odkaz pozostáva celkovo zo 400 skladieb rôznych žánrov a druhov. Tento zakarpatský rodák nosil v sebe ducha rodného kraja, tradície a osobitosti jeho kultúry. Neopakovateľný kolorit jeho skladbám pridáva využitie domáceho

folklóru, ako aj folklóru slovanského, maďarského a rakúskeho pôvodu, čo možno pozorovať v citáciách aj vo voľnom spracovaní. V dielach s folklórnym materiálom umne spájal metódy ľudového muzicírovania s akademickými prostriedkami štýlu neskorého romantizmu a tiež s metódami modernej hudby, blízkymi neofolklórnym opusom Bélu Bartóka. Mártona možno dnes hodnotiť ako jemného lyrika zamilovaného do krásy prírody, spôsobu života a zvykov kraja, ktorému však bola rovnako vlastná živá emotívna energia, expresívnosť a oduševnenie. Mártonov štýl sa vyznačuje dokonalým vkusom, snahou o melodickosť a schopnosťou adekvátneho výberu formy a prostriedkov na realizáciu umeleckých ideí.

Mártonova umelecká činnosť bola patrične ocenená už za jeho života. Stal sa členom Zväzu skladateľov Ukrajiny a Maďarska, nositeľom Radu Červenej zástavy práce, Zaslúžilým umelcom Ukrajiny, prvým laureátom Oblastnej ceny D. Zadora, čestným predsedom Zakarpatskej sekcie Zväzu skladateľov Ukrajiny, založenej v roku 1994.

Obr. 3: Viktor Teličko

Štafetu hudobných priekopníkov v zakarpatskej oblasti dôstojne prebral žiak I. Mártona – **Viktor Teličko** (1957), ktorý ako klavirista a teoretik úspešne ukončil Užhorodskú hudobnú školu a neskôr tiež Kyjevské konzervatórium, kde absolvoval hru na klavíri a kompozíciu (Obr. 3). Klavír študoval u Azy Roščinovej a kompozíciu u renomovaného ukrajinského skladateľa Miroslava Skorika. Svoje pôsobenie v Užhorode začal ako umelecký riaditeľ filharmónie, čím sa okamžite ocitol v centre mestského hudobného života. Spolu s I. Mártonom a mladou skladateľkou Nataljou Marčenkovou (žijúcou vo Švajčiarsku, umelecké vzťahy so zakarpatskou oblasťou však neprerušila) vytvorili v roku 1994 Zakarpatskú sekciu Zväzu

skladateľov Ukrajiny. Neskôr sa k nim pripojila muzikologička Oxana Lichovidová (v súčasnosti žije v USA, a takisto so zakarpatskou oblasťou naďalej udržiava umelecké vzťahy). Od zrodu skupiny, ktorá sa už rozrástla na oddelenie, ústrednou riadiacou osobnosťou zostáva V. Teličko. Prejavujúc obrovské organizačné schopnosti rozvinul širokú osvetovú činnosť. Spolu s dirigentom Národného symfonického orchestra Ukrajiny Viktorom Ploskinom v priebehu niekoľkých rokov zorganizoval jedenásť ročníkov festivalu Muzične Suzir'ja Zakarpattja (Zakarpatské hudobné súhvezdie), ktoré premenili malé provinčné mesto Užhorod na centrum vysoko profesionálnej interpretačnej kultúry. Program festivalov pozostáva z radu koncertov, konferencií, tvorivých stretnutí a workshopov, čo prilákalo množstvo talentovaných hudobníkov zo zakarpatskej oblasti a tiež z veľkých hudobných centier Ukrajiny a zahraničia. Festivalový program obsahuje majstrovské diela svetovej klasiky, modernú hudbu avantgardného razenia a samozrejme skladby zakarpatských skladateľov. Súbežne sa konajú aj festivaly duchovnej hudby, ktoré inicioval Emil Sokač, umelecký riaditeľ komorného zboru Cantus, a tiež súťažný festival pre mladých hudobníkov Strieborný zvon.

Spolu s umeleckou a koncertnou činnosťou sa značne zaktívizovala aj muzikologická činnosť. Významnou udalosťou v tejto sfére bola edícia dvoch zborníkov štúdií *Profesionálna zakarpatská hudobná kultúra a fázy jej vzniku*, ktorá si získala pozornosť a záujem ďaleko za hranicami regiónu. V oboch zborníkoch B. Teličko figuruje ako autor myšlienky, predseda redakčného výboru a autor niekoľkých článkov.

Stále organizátorské povinnosti, ktoré mu odoberajú veľa času a energie, mu však nebránia vo výchove mladých odborníkov v Užhorodskej hudobnej škole, kde pôsobí ako profesor kompozície a teoretických predmetov. Ako skladateľ je už autorom vyše sto opusov rôznych žánrov. Patria sem vokálne skladby napísané na verše zakarpatských básnikov, zborové a komorné diela pre klavír, klarinet, husle, organ a komorný orchester. K úspešným opusom patrí často uvádzaný *Koncert pre husle a orchester* (1996), ktorý pritiahol pozornosť aj slovenského huslistu Milana Paľu a v jeho energickom predvedení zaznel v Užhorode a Kyjeve. V posledných rokoch veľký úspech zaznamenala tiež Teličkova *Komorná sinfonieta „Reminiscencie“* pre orchester (2010). Toto originálne dielo signalizuje vstup skladateľa do fázy úplnej zrelosti. Prvá časť je venovaná pamiatke Petra Miloslavského, ktorý bol talentovaným dirigentom a pod vedením ktorého si Zakarpatský národný súbor získal širokú popularitu v ZSSR a stal sa svojráznym hudobným symbolom kraja. V druhej a tretej časti V. Teličko vzdáva hold svojim učiteľom, I. Mártonovi a Semiramide Chosrojeovej, a štvrtú časť skladateľ venoval D. Zadorovi. Všetko to boli významné hudobné osobnosti zakarpatskej oblasti povojnového obdobia, ktoré svojho času zohrali obrovskú úlohu v budovaní kompozičnej a interpretačnej kultúry kraja. Každá časť tohto diela má osobitné emotívne zafarbenie. Súčasne skladateľ vytvára psychologický obraz či opis umeleckej osobnosti, čomu napomáhajú aj citácie a národný kolorit.

Značnú pozornosť V. Teličko venuje skladbám pre deti a scénickej a filmovej hudbe. Jeho trojčastová suita *Hlahol Karpát* pre detský zbor a bicie nástroje bola zaradená do koncertného programu užhorodského zboru Edelweiss, vďaka čomu získal striebornú medailu na Medzinárodnej zborovej súťaži v rakúskom Linzi. Ako klavirista sa stále udržiava vo výbornej forme. Často vystupuje ako koncertný majster, usporadúva sólové koncerty a účinkuje tiež v komornom duete so svojou ženou, klaviristkou Tatianou. Skladateľské schopnosti V. Telička sú štylisticky rôznorodé: ovláda rôzne kompozičné techniky a šikovne si v skladbe vyberá tie, ktoré sú potrebné na vyjadrenie jeho umeleckého zámeru.

Zakarpatská sekcia v súčasnosti pozostáva z 13 členov, ôsmi z nich tvoria skladateľské jadro a o intelektuálny potenciál sa starajú piati muzikológovia. Dôležitým faktorom pre toto zoskupenie sa stal príchod nadaného skladateľa a klaviristu *Jevgenija Iršaja* (1951), člena troch umeleckých zväzov Ruska, Slovenska a Ukrajiny. Jeho skladateľské umenie má medzinárodný ohlas. V Zakarpatsku je J. Iršai častým a vitaným hosťom – tu odznel jeho husľový koncert *V priestore lásky* (*In the space of love*, sólista M. Paľu), omša *Pro libere*, rad skladieb pre zbor, organ, husle a klavír. Jeho hudba je osobitá, výrazná, dramaticko-expresívna a ľahko spoznatelná.

Najstarším členom Zakarpatskej sekcie je skladateľ, violončelista a pedagóg *Josif Bazel* (1932). Jeho žiakom bol o. i. J. Stankovič, ktorý sa stal vedúcou skladateľskou osobnosťou a široko uznávaným ukrajinským symfonikom. Bazelov skladateľský talent sa prejavil síce neskôr, avšak búrlivo a aktívne tvorbou skladieb prevažne komorného žánru (skladby pre husle, klarinet, klavír), pre komorný orchester a zbor. Medzi uznávané skladby patrí *Krik duše* (dielo napísané na pamiatku obetí teroristického útoku v roku 2001 v New Yorku), *Prízrak* (na pamiatku Zadora), *Folk-suita* pre klarinet a klavír a *Improvizácia* pre klavír. Bazelove skladby, ktoré sú písané v pomerne voľnom a modernom štýle, vychádzajú akoby z hĺbky jeho podvedomia, čo vytvára ilúziu surrealizmu, aj keď miestami pociťujeme romanticko-nostalgické intonácie.

Vasilij Gajduk (1938) je zborový dirigent, pedagóg a skladateľ, a teda je pochopiteľné, že to podnietilo aj jeho prevládajúci záujem o písanie skladieb v zborovom žánri prevažne s duchovnou tematikou. Jeho zborové koncerty a kantáty sa stali súčasťou koncertného repertoáru mnohých zborových telies, ako napríklad Národný mužský spevácky zbor L. Revuckého (Kyjev), komorný zbor Cantus a Patriarchálny zbor Užhorodskej pravoslávnej cirkvi Kyjevského patriarchátu. V roku 2001 V. Gajduk získal titul laureáta na Celoukrajinskej súťaži skladateľov Duchovné žalmy. Niekoľkokrát bol ocenený tiež za kantáty na texty T. Ševčenka a J. Šipa, za ktoré získal aj Oblastnú cenu D. Zadora. Ohodnotením Gajdukovej skladateľskej činnosti bolo aj udelenie titulu Zaslúžilý umelec Ukrajiny. Odborné znalosti špecifik zborového zvuku a prirodzený cit pre melodickosť vnášajú do jeho hudby pôvab a získavajú mu sympatie poslucháčov. Vokalisti radi siahajú po vokálnych skladbách, ktoré sa vyznačujú prísny výberom básnických textov a ich výrazným zhudobnením.

Aj **Vladimír Volontyr** (1956, žije v meste Mukačevo) je zborový dirigent a skladateľ. Vďaka jeho iniciatíve vznikla prvá ukrajinská Mukačevská zborová škola pre chlapcov, ktorú už dlhé roky vedie. Jeho tvorivá činnosť sa zameriava predovšetkým na tvorbu pre detský zbor. Príťahuje ho plesňový žánr, v ktorom vytvoril množstvo hodnotných štylizácií ľudových zakarpatských piesní a tiež autonómnych skladieb. Blízke sú mu aj vokálne a komorné inštrumentálne žánre, v ktorých využíva neoklasicistický štýl.

V jeho zborovej škole získali základné vzdelanie dvaja talentovaní hudobníci, ktorí sa neskôr stali súčasťou Zakarpatskej sekcie a do ktorých sa vkladajú veľké očakávania: **Viktor Janco** (1978) a **Roman Medencij** (1981).

Počas štúdia na Užhorodskej hudobnej škole sa Viktor Janco pod vedením V. Telička začal venovať kompozícii. Štúdium ukončil autorským koncertom, na ktorom okrem komorných skladieb zaznela aj *Sinfonietta* pre sláčikový orchester ako odraz mladistvo čistého a optimistického pohľadu na svet. Ďalšie roky štúdia strávil V. Janco na fakulte skladby na Kyjevskom konzervatóriu, čo ho nasmerovalo na cestu skladateľa-symfonika. Tri symfónie, ktoré napísal, sú toho jasným dôkazom. Súdiac podľa hlavnej myšlienky a techniky, v ktorých sa všetky tri symfónie líšia, možno tvrdiť, že autor sa ešte nachádza v štádiu hľadania. V jeho zborových skladbách však už nachádzame stabilnejšie a istejšie štylistické črty. Napísané sú v neofolklornom štýle s použitím zvukových efektov s výrazným národným zakarpatským koloritom a udivujú ľubozvučnosťou, ktorá v súčasnej hudbe nie je až taká bežná. Inak azda ani nemohol... Každopádne, dnes sa V. Janco zaoberá rockovou hudbou (je lídrom a skladateľom hudobnej skupiny «RokAsh») a len veľmi ťažko sa dajú predvídať jeho ďalšie umelecké kroky.

Roman Medencij získal vyššie hudobné vzdelanie na Budapeštianskej hudobnej akadémii a komponuje hudbu v štýle blízkom Antonovi Webernovi. Zaujímá ho hľadanie originálnych ténbrových kombinácií a jeho objavy v tejto oblasti sú aj poslucháčsky veľmi zaujímavé.

Príchod nových a sviežich mladých síl spojil v Zakarpatskej sekcii Zväzu ukrajinských skladateľov tri generácie hudobníkov.

Preklad: Oxana Semenová

